

SAVONLINNAN KAUPUNKI

HYVINVOINTISUUNNITELMA/-KERTOMUS 2019-2021

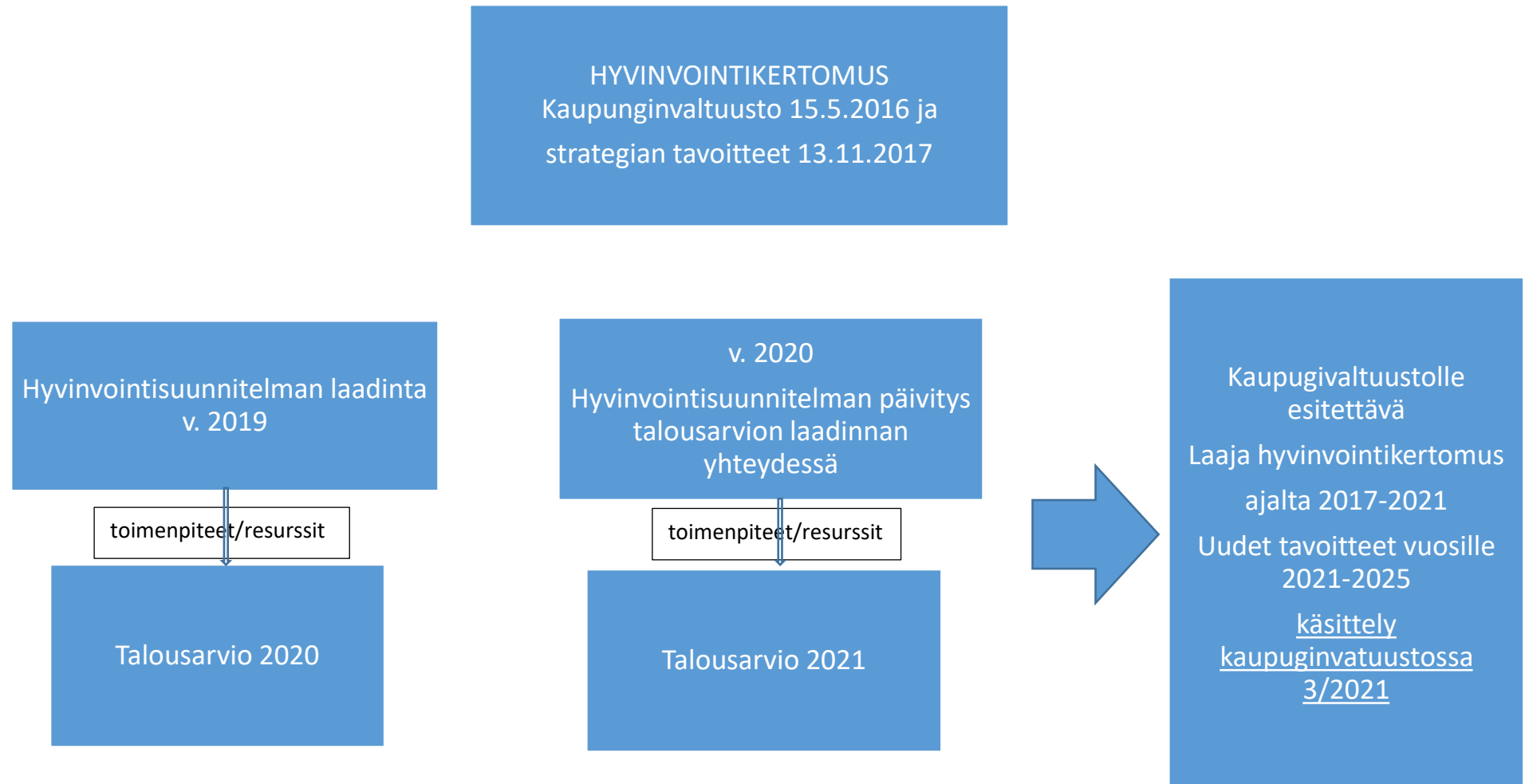
kaupunginhallitus: 29.4.2019 § 190
kaupunginvaltuusto: 20.5.2019 § 39

Sisällys

SAVONLINNAN KAUPUNGIN HYVINVOINTISUUNNITELMA.....	1
Hyvinvoinnin määritelmä	2
Hyvinvointisuunnitelman tarkoitus ja lähtökohdat.....	2
Hyvinvoinnin edistäminen	3
Hyvinvointisuunnitelma osana Savonlinnan kaupungin strategiaa.....	3
Väestötiedot	4
HYVINVOINNIN NYKYTILA.....	6
Kaupunginvaltuuston 15.5.2017 § 44 asettamat tavoitteet ja toimenpiteet	8
1. Lapsiperheiden ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen	8
1.1. Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen	8
1.1.1. Nykytilan kuvaus.....	8
1.1.2. Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuuhenkilöt.....	11
Lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet	11
1.2. Nuorten hyvinvoinnin edistäminen	13
1.2.1. Savonlinnalaisten nuorten hyvinvoinnin nykytila.....	13
Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika	13
Terveys ja toimintakyky	14
Elintavat	15
Koulunkäynti ja opiskelu sekä kasvuympäristön turvallisuus	15
Savonlinnan nuorisotoimen palvelut.....	16
Perusnuorisotyö	16
Etsivä nuorisotyö	17
Nuorisoverstas.....	18
Nivelvaiheen ohjaus perusopetuksesta toisen koulutusasteen opintoihin	19
Toisen koulutusasteen oppilaitoksissa toteutettava opiskeluhoito.....	19
1.2.2. Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuuhenkilöt.....	22
Nuorten hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet	22
Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy	22
Nuorten ehkäisevä päihdetyö	23
Nuorten osallisuuden lisääminen.....	23
Ankkuritoiminta	24
Opiskelijahuoltoresurssin saatavuudesta ja laadusta huolehtiminen.....	24
2. Aktiivinen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen, positiivinen työpaikkakehitys.....	25
2.1. Elinkeinopolitiikan toteuttaminen.....	25
2.2. Keskeiset painopistealueet.....	25

2.2.1. Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuuhenkilöt.....	26
2.3. Työllisyyden kehitys.....	27
3. Ikääntyvän väestön aktiivinen ja turvallinen elinympäristö.....	28
3.1. Nykytilan kuvaus.....	28
Ikäihmisten toimintatilastot:	29
3.1.1. Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuuhenkilöt.....	31
Ikääntyvän väestön aktiivisen ja turvallisen elinympäristö edistämisen tavoitteet.....	31
4. Liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelma.....	34
Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen seuranta ja arviointi	35
Laaja hyvinvointikertomus	35
Savonlinnan kaupungin hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat:	35
TOIMENPIDEMATRIISI	36
1. Lapsiperheiden ja lasten hyvinvoinnin edistäminen	36
Nuorten hyvinvoinnin edistäminen	37
2. Aktiivinen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen, positiivinen työpaikkakehitys.....	40
3. Ikääntyvän väestön aktiivinen ja turvallinen elinympäristö.....	42
Liitteet: Indikaattoritaulukot ja tilastot	44
INDIKAATTORITÄULUKOT	44
VALMISTELUTYÖRYHMÄ.....	56

SAVONLINNAN KAUPUNGIN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Hyvinvoinnin määritelmä

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL:n) mukaisesti hyvinvointia voidaan määritellä kolmesta eri ulottuvuudesta: terveys, materiaallinen hyvinvointi sekä koettu hyvinvointi tai elämänlaatu.

Hyvinvointi on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä. Yksilöllisen hyvinvoinnin osatekijöitä ovat perhe, ystävät, yhteisöt ja muut sosiaaliset suhteet, elämänhallinta, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. Yhteisötason hyvinvoinnin ulottuvuuksia ovat elinolot, asuminen, terveys, koulutus, työtilanne, työolot ja toimeentulo.

Hyvinvointisuunnitelman tarkoitus ja lähtökohdat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä kunnassa on laaja lakisääteinen pohja. Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi.

Kunnan perustehtävät ovat asukkaidensa hyvinvoinnin sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman edistäminen. Kunnat on täten velvoitettu mahdollistamaan asukkaidensa hyvinvointi. Kuntalaisella on yhä suurempi vastuu hyvinvoinnistaan, vaikka kunnalla on edelleen laajat perustehtävät.

Terveydenhuoltolaki 12 §:

”Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa

Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia. Kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Jos sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestetty useamman kunnan yhteistoimintana, yhteistoiminta-alueen on osallistuttava asiantuntijana eri toimialojen väliseen yhteistyöhön sekä sosiaalisten ja terveysvaikutusten arviointiin alueen kunnissa.”

Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet eli laaditaan hyvinvointisuunnitelma.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen tarvitaan poliittista tahtoa päätöksenteossa, kaikkien toimialojen osaamista, laaja-alaista eri toimijoiden yhteistyötä sekä kuntalaisten omaa aktiivisuutta. Hyvinvoinnin edistäminen on suunnitelmallista vaikuttamista hyvinvoinnin ja terveyden taustoihin, kuten elintapoihin, elinoloihin, ympäristöön sekä palvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen. Erityinen painoarvo palveluissa on monialaisessa ennaltaehkäisevässä toiminnassa.

Savonlinnan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmänä toimii kaupunginjohtajan johtoryhmä, jossa ovat edustettuna kaikki kaupungin toimialat (sivistys, keskushallinto, tekninen toimiala, elinkeinot). Työryhmä on poikkihallinnollinen.

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkuvaa toimintaa, jota varten tarvitaan pysyvät, toiminnan edellytyksiä vahvistavat rakenteet. Rakenteilla tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hyvinvointitietoa tuottavasta seuranta- ja raportointijärjestelmästä, poikkihallinnollista toimintaa vahvistavasta johtamisjärjestelmästä ja johtamisen työvälineistä, osaavasta henkilökunnasta, hyvistä toimintakäytännöistä sekä kaikki hallinnonalat kattavasta toimeenpano-organisaatiosta.

Hyvinvoinnin edistäminen on tietoon perustuvaa strategista toiminnan ja palvelujen suunnittelua. Samanaikaisesti se on konkreettista työtä, jolla mahdollistetaan asukkaiden toimiva asuin- ja elinympäristö sekä mielekäs elämä.

Hyvinvointityön tueksi tarvitsemme tietoa savonlinnalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilasta ja niiden muutoksista, väestöryhmittäisistä eroista sekä kaupungin palvelujärjestelmän kyvystä vastata savonlinnalaisten hyvinvoinnin tarpeisiin. Hyvinvointityön tarkoituksena on saada asukkaat osallistumaan ja vaikuttamaan aktiivisesti oman ja yhteisönsä hyvinvoinnin mahdollistamiseen. Keskeinen voimavara hyvinvointityössä on asukas itse.

Hyvinvointisuunnitelma osana Savonlinnan kaupungin strategiaa

Savonlinnan kaupungin yleiset strategiset painopistealueet ovat:

1. Elinvoimainen kaupunki
Elinvoimaisuutta ja yrittäjyyttä edistävä toimintaympäristö
2. Hyvinvoiva kuntalainen
Viihtyisä, ekologisesti kestävä asuinympäristö ja toimiva yhdyskuntarakenne
3. Asukaslähtöinen ja palveleva hallinto
Kuntalaispalautetta aktiivisesti kuunteleva ja hyödyntävä organisaatio
4. Hyvinvoiva henkilöstö

Kaupunginvaltuusto on (15.5.2017, § 44) määritellyt hyvinvointisuunnitelman painopistealueet: lapsiperheiden ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, aktiivinen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen, positiivinen työpaikkakehitys sekä ikääntyvän väestön aktiivinen ja turvallinen elinympäristö.

Lisäksi kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuosien 2018-2021 kaupunkistrategian (13.11.2017 § 159), jossa Liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelman laatiminen sisällytettiin osaksi hyvinvointisuunnitelmaa.

Väestötiedot

Etelä-Savo

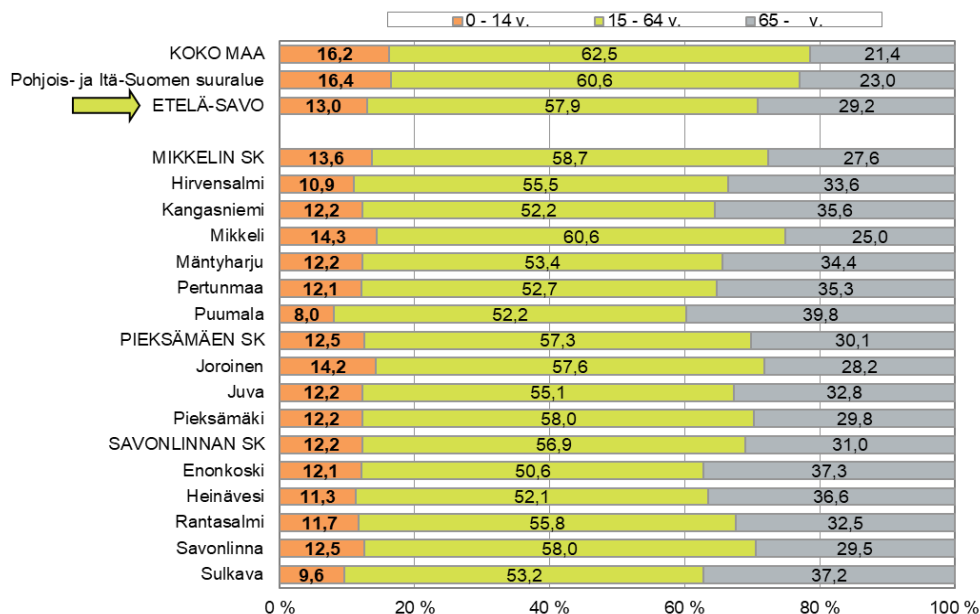
Vuonna 2017 Etelä-Savon väkiluku oli 147194. Maakunnassa asuu Suomen ikääntynein väestö keski-ikä ollessa 47,8 vuotta (koko maa 42,5). Yli 65 -vuotiaiden osuus on 29 %, eniten koko maassa. Väestön kehityksessä negatiivinen luonnollinen väestönmuutos (syntyneet ja kuolleet) on erityisen suurta. Positiivinen signaali on plussalla oleva nettomuutto. Vuonna 2017 väestö väheni 1781 henkilöllä. Vuonna 2018 muutos tulee olemaan vielä suurempi. Koko maakunnan väestön määrä on vähentynyt tammi- lokakuun aikana yhteensä 2162 henkilöllä. Suurin vähennys kohdistuu Savonlinnan seutukuntaan, jossa 10 kuukaudenaikana väestön määrä on vähentynyt 1 098 henkilöllä. Savonlinnan kaupungin osuus 916 henkilöä. Ennusteen mukaan väkiluvun aleneminen jatkuu vuoteen 2040.

Savonlinna

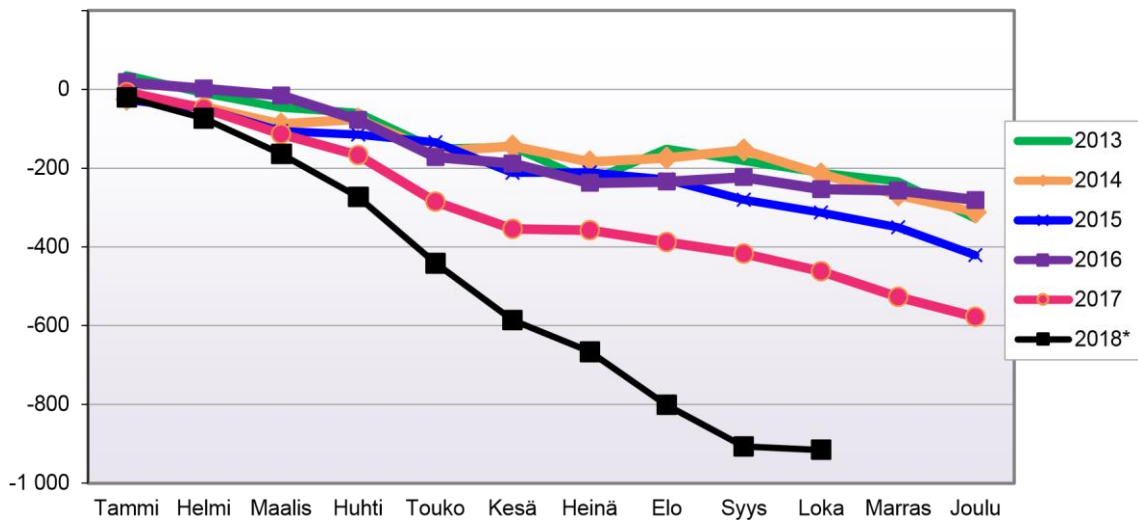
		2015	2016	2017	2020	2025	2030	2035	2040
Savonlinna	0-14	4583	4500	4332	4276	4041	3939	3838	3765
	15-64	21141	20700	20094	19385	17 927	16904	16 349	16 263
	65-74	5393	5490	5688	5916	5650	5283	4761	4112
	75 -	4406	4552	4550	4883	5887	6610	7088	7204
		35523	35242	34516	34460	33505	32726	32036	31344

Savonlinnan väestökehitys noudattaa samaa linjaa kuin koko Etelä-Savon maakunnan. Lasten ja nuorten sekä työikäisten aikuisten määrä vähenee, mutta ikäihmisten määrä kasvaa yli 50 prosenttia vuoteen 2040 mennessä. Asukasluku tulee vähenemään ennustettua enemmän, jos kehitys jatkuu vuosien 2017 ja 2018 kaltaisena. Asukkaiden ikärakenteen muutos edellyttää palvelurakenteeseen kohdistuvia muutoksia mm. varhaiskasvatuksessa ja opetustoimissa palvelujen kysynnän supistuessa ja painopisteen siirtyessä ikäihmisten terveydenhuollon ja hoivan palveluihin. Väestörakenteen muutos vaikuttaa myös huoltosuhteeseen (lasten ja vanhusten määrä suhteessa työikäisten määrään). Savonlinnassa huoltosuhde vuonna 2020 on 77,8 % vuonna 2030 sen ennustetaan olevan 96,0 %.

ETELÄ-SAVON JA SAVONLINNAN VÄESTÖ IKÄLUOKITTAIN (31.12.2017, % OSUUDET)

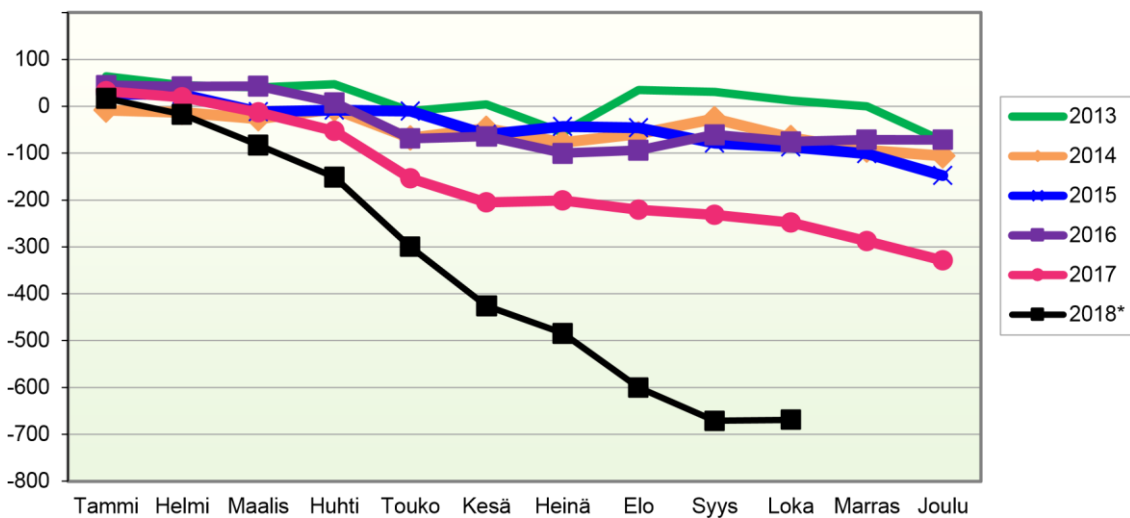

VÄESTÖN KOKONAISMUUTOKSEN KEHITYS VUOSITTAIN 2013 – 2018 SAVONLINNNA

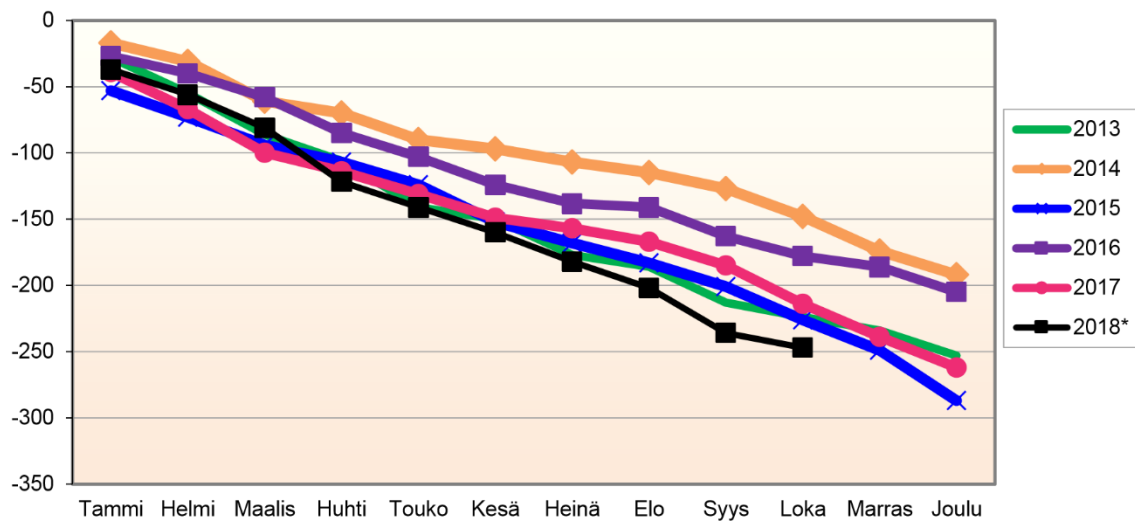
MUUTTOLIIKKEEN KEHITYS VUOSITTAIN 2013 - 2018

SAVONLINNNA

LUONNOLLISEN VÄESTÖN MUUTOKSEN KEHITYS VUOSITTAIN 2013 - 2018

SAVONLINNNA

HYVINVOINNIN NYKYTILA

ETELÄ- SAVO

THL:n syksyllä 2018 tekemän asiantuntija-arvion mukaan Etelä-Savon on harvaan asuttu ja vesistöinen maakunta. Väestökehitys on laskeva ja ikääntyneiden osuus kasvaa. Väestön koulutustaso ja työllisyys ovat keskimääräistä matalampia. Nuorisotyöttömyys on korkealla tasolla. Pienituloisuusaste ja taloudellinen huoltosuhde ovat selvästi maan keskitasoa korkeampia, samoin sairastavuus ja ennen aikainen kuolleisuus Mielenterveyshäiriöiden ja psyykkisten sairauksien esiintyvyys on korkea, samoin niihin liittyvä työkyvyttömyys.

THL:n arvio nostaa Etelä-Savon maakunnasta esille seuraavia vahvuuksia: Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten kasvuennuste vuoteen 2030 mennessä on maan toiseksi matalin. Somaattisen erikoissairaanhoidon tuottavuus on keskimääräistä parempi. Joukkoseulontoihin osallistutaan keskimäärästä aktiivisemmin. Lasten ja nuorten rokotuskattavuus on maan korkein ja 65 vuotta täyttäneiden influenssarokotuskattavuus maan toiseksi korkein. Peruskoululaisten ja lukiolaisten hampaiden harjaus toteutuu suositusten mukaan keskimääräistä useammin. Nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluja kehitetään. Alle 20-vuotiaiden raskauden keskeytyksiä on kolmanneksi vähiten koko maassa. Huumehaittoja ja pistohuumeiden aiheuttamia hepatiitti C-infektioita on keskimääräistä vähemmän. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden osuus on maan toiseksi suurin. Työttömien aktivointiaste on keskimääräistä korkeampi. Työikäisten palveluja kehitetään. Ikääntyneiden palvelujen rakenteen keventäminen etenee hyvin. Ikääntyneiden kotona asumista tukevaa toimintaa kehitetään. Ikääntyneiden palvelujen henkilöstöstä kotihoidossa olevien työntekijöiden osuus on maan korkeimpia.

Etelä-Savon maakunnan asukkaiden omakohtainen arvio hyvinvoinnin tilastaan on varsin positiivinen. Haasteista ja moninaisista ongelmista huolimatta asukkaat ovat varsin tyytyväisiä elämäänsä.

Hyvinvoinnin kannalta maakunnan vahvuuksia ovat osallisuus ja yhteisöllisyys, lähellä luontoa oleva elinympäristö ja toimivat peruspalvelut mukaan luettuna vilkas kulttuuritarjonta.

Etelä-Savon maakunnan hyvinvointisuunnitelmassa 2018 - 2020 todetaan:

Savonlinnalaisten hyvinvointia kuvavia tekijöitä ovat esimerkiksi väestön koulutustason paraneminen. Kaupungissa on vähäinen määrä koulutuksen ulkopuolelle jääviä nuoria ja heidän elämänlaatunsa ja osallisuus on parantunut.

Lasten yleinen pienituloisuusaste on pienentynyt, joskin toimeentulotulotukea saavien lapsiperheiden määrä on kasvanut. Lasten ja nuorten hyvinvointiin on kiinnitetty huomiota. Terveiden edistämisaktiivisuus on parantunut.

Työllisyyden parantamiseksi on tehty kaupungissa monia erilaisia toimenpiteitä, kuitenkin vaikeasti työllistettävien määrä kasvanut tehdyistä toimenpiteistä huolimatta. Väestömäärän väheneminen nähdään haasteena kaupungin elinvoimaisuuden näkökulmasta. Ikäihmisten palvelujen osalta toteutettu palvelurakennemuutos näkyy indikaattoritiedossa siten, että kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä on kasvanut ja samaan aikaan tehostetussa palveluasumisessa olevien saman ikäisten määrä on vähentynyt. Ikäihmisten osalta valtakunnallisen laatusuosituksen

mukaiset tavoitteet on saavutettu. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavana indikaattoritietona voidaan pitää erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien määrää (2287/1000 asukasta vuonna 2015), joka kaupungissa on suhteellisen korkea. (Lähde: Savonlinna hyvinvointikertomus 2017.)

Poliisin kotihälytysten määrä Savonlinnassa on viime vuosina ollut laskusuunnassa. Vuonna 2017 häilytyksiä oli 173, vuonna 2016 200 ja vuonna 2015 245. Samoin poliisi tekemät päihdekiinniotot ovat laskusuunnassa.

Lastensuojelun asiakkuuksien määrä ja siihen liittyvät avohuollon tukitoimet ja sijoitukset ovat merkittävästi lisääntyneet vuoden 2017 aikana. Sama suuntaus jatkuu vuonna 2018. Savonlinnan kaupunki ja Sosteri ovat yhdessä pyrkineet löytämään ratkaisun kehityssuunnan muuttamiseksi parempaan suuntaan. Pääpaino on varhaisen puuttumisessa ja ongelmien ennaltaehkäisyssä, jotta korjaavia toimenpiteitä tarvittaisiin nykyistä vähemmän. Lastensuojelun asiakkaiden määrän kasvu on tapahtunut koko maassa.

Perustoimeentulotuki siirtyi kunnilta Kelalle vuonna 2017. Samalla perusosan kattavuutta laajennettiin ja haku muuttui sähköiseksi, mikä lisäsi kotitalouksien määrää ja vaikeuttaa vertailua edellisvuosiin. Kunnille jäi täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki.

Kotitalouksien määrän kasvu näkyy kustannusten merkittävänä nousuna vuoden 2017 aikana. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kustannusten nousu on ollut huomattavasti maltillisempaa.

Perustoimeentulotuen kysyntä on työllisyystilanteen paranemisesta huolimatta pysynyt myös vuoden 2018 aikana varsin korkeana. Vuonna 2018 perustoimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä oli 1812 ja vuonna 2017 1788. Kela maksoi Savonlinnassa perustoimeentulotukea vuonna 2018 yhteensä 4 163 299 euroa ja vuonna 2017 4 041 556 euroa.

Perustoimeentulotukea on vuonna 2018 Savonlinnassa saanut 2418 henkilöä (7,2 % väestöstä). Etelä-Savon maakunnassa saajia on yhteensä 9741 (6,6 % väestöstä). Vuonna 2017 toimeentulotuen saajia oli Savonlinnassa 2391 henkilöä (6,9 % väestöstä). Etelä-Savossa vastaava luku oli 9656 (6,6 % väestöstä).

Sosterin toimesta myönnettävän täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kysyntä on vuonna 2018 hieman laskenut edellisvuodesta. Vuonna 2017 kotitalouksia oli 443 ja vuonna 2018 yhteensä 370.

Terveyden ja hyvinvointilaitos on tehnyt Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouksista arvion syksyllä 2018.

Arvion mukaan:

- Sosiaali- ja terveysmenojen nettokustannukset asukasta kohti ovat 20 % suuremmat kuin maassa keskimäärin, tarvevakioituneet menot ovat maan keskiarvoa
- Alueen väestöstä 65 vuotta täyttäneitä on 29 %, joka on eniten koko maassa
- Mielenterveyshäiriöiden esiintyvyys ja palvelujen tarve on huomattavasti keskimääräistä suurempaa
- Lasten- ja nuorten psykiatristen palvelujen käyttö on runsasta ja pulaa on lääkäreistä ja sosiaalityöntekijöistä

Vammaisuuden perusteella myönnettyjen palvelujen määrä väkilukuun suhteutettuna on maan suurin.

Kaupunginvaltuuston 15.5.2017 § 44 asettamat tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvointisuunnitelma on konkreettinen toimenpidesuunnitelma, jonka tarkoituksena on vaikuttaa valtuuston hyvinvointisuunnitelmaan asettamiin painopisteisiin. Suunnitelmassa on määritelty tavoitteet, toimenpiteet, mittarit/arviointi ja toiminnasta vastaava taho

- 1. Lapsiperheiden ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen**
- 2. Aktiivinen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen, positiivinen työpaikkakehitys**
- 3. Ikääntyvän väestön aktiivinen ja turvallinen elinympäristö**
- 4. Liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelman laatiminen osana hyvinvointisuunnitelmaa**

1. Lapsiperheiden ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen

1.1. Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen

1.1.1. Nykytilan kuvaus

Savonlinnan varhaiskasvatuksessa on lasten hyvinvointia turvattu koulutetulla henkilöstöllä. Varhaiskasvatuksen piirissä on noin 80 % 1- 6- vuotiaista lapsista. Viimeisten vuosien aikana lapsimäärän vähenemisen myötä varhaiskasvatusverkkoa on tiivistetty ja 4 varhaiskasvatuksen yksikköä on lakkautettu. Kaupungin järjestämän varhaiskasvatuspalveluiden rinnalla (8 päiväkotia ja 16 perhepäivähoitajaa) toimii myös yksityisiä palveluntuottajia (4 päiväkotia ja 14 perhepäivähoitajaa). Tämän lisäksi kaupungissa toimii avoin päiväkotia ja varhaiskasvatuksen ennaltaehkäisevä perhetyö sekä kerhotoiminta, jotka tukevat osaltaan perheiden hyvinvointia.

Savonlinnassa toteutettiin kuntaliitoksia, joista viimeisin tapahtui vuonna 2013. Tällöin myös Punkaharju ja Kerimäki liittyivät Savonrannan lisäksi Savonlinnaan.

Itä-Suomen yliopiston päätös lakkauttaa Savonlinnan opettajainkoulutuslaitos 1.8.2018 alkaen on toteutunut. Kaupungista lähti noin 900 opiskelijaa ja noin 100 henkilökuntaan kuuluvaa, jolla oli suora vaikutus noin 1400 henkilöön ja satoihin alueen perheisiin. OKL:n lakkautumisen myötä Normaalikoulu lakkautui ja Normaalikoulun oppilaat siirtyivät kaupungin perusopetukseen. Kaikille oppilaille ei ollut fyysistä koulurakennusta vaan 1.-6. luokkia varten kaupunki peruskorjasi entisen OKL:n tilat. Talvisalon koulun Heikinpohjan toimipiste aloitti toimintansa elokuussa 2018.

Savonlinnan sijainti vesistöjen keskellä vaikuttaa kaupungin kouluverkkoon. Kaupungissa on kuntaliitosten jälkeen 14 perusopetuksen koulua, joiden oppilasmäärä luokilla 1-9 on yhteensä n. 2818 oppilasta. Savonlinnan perusopetuksen kouluista 5 koulua ovat pieniä 2-3 -opettajaisia kyläkouluja. Välimatkat ovat Savonlinnassa pitkiä. Perusopetuksen oppilaista 30% on kuljetusoppilaita. Opetuksen ryhmäkoot ovat pysyneet suhteellisen pieninä, n. 18-20 oppilasta/luokka.

Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden opetus järjestetään pääsääntöisesti integroiden yleisen tuen ryhmiin lähialueen koulussa. Tällöin pedagogisissa asiakirjoissa mietitään myös tarvittavia tukitoimia esim. laaja-alaisen erityisopettajan tuki tai ohjaajapalvelut. Mikäli erityisen tuen

oppilaiden opetusta ei pystytä järjestämään integroiden, on eri puolella kaupunkia tarjolla myös pienryhmiä niitä tarvitseville.

Lähes kaikissa perusopetuksen kouluissa järjestetään kerhotoimintaa ja lähes kaikki koulut toimivat Liikkuvina kouluina. Näihin toimintoihin on saatu hankerahoitusta opetushallitukselta. Iltapäivätoimintaa tarjotaan kaikille 1.-2.luokan oppilaille ja 3.luokasta alkaen erityisen tuen oppilaille. Kaikkiin Savonlinnan kouluihin ei synny iltapäivätoiminnan ryhmää vähäisen hakijamäärän vuoksi.

Savonlinnan kaupungin perusopetus on mukana Liikkuva koulu-hankkeessa ja varhaiskasvatuksessa liikunta on yksi painopistealueista. Näiden tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten liikkumista päivän aikana ja toiminnallistaa eri oppimisen ja kasvun tilanteita. Tavoitteena on, että lapset ja nuoret oppivat elinikäisen liikkujan taitoja, tietoja ja monipuolisia kokemuksia liikkumisesta. Toimintoja voivat olla liikunnan lisääminen varhaiskasvatuspäivän aikana, liikuntalajeihin tutustuminen, koululaisten kouluttaminen välituntiliikunnan ohjaajiksi, liikuntatapahtumat, liikuntavälinehankinnat, opettajien kouluttaminen ja pidennetyt välitunnit.

THL:n Kouluterveyskyselyn tulokset (2017) antavat savonlinnalaisien peruskoulun 8. ja 9.luokkalaisten osalta valtakunnallisesti vertailukelpoisia tuloksia.

Savonlinnalaisnuorista 92,3% (koko maa 90,6%) kokee olevansa tärkeä osa perhettä ja 85% nuorista (koko maa 81,2%) kokee terveydentilansa hyväksi. Nuorista 47,3% harrastaa liikuntaa omatoimisesti lähes päivittäin (koko maa 40,8%) ja 90% (koko maa 89,3%) harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa. Sen sijaan vain 28,8% (koko maa 31,6%) paikkakunnan nuorista kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille.

Nuorten ruokailutottumukset ovat Savonlinnassa koululounaan suhteen valtakunnallisia keskiarvoja paremmat: tulosten perusteella 85,1% 8. ja 9.luokkalaisista syö koululounaan päivittäin (koko maa 70,2%). Koululounaan kaikki aterianosat syövien määrä sen sijaan noudattaa valtakunnallista linjaa: vain 17,4% 8.-9.luokkien oppilaista (koko maa 14%) ilmoittaa syövänsä kaikki aterianosat viitenä päivänä viikossa (pääruoka, salaatti tai raaste, maito tai piimä, leipä). Aamupalan jättää väliin joka arkiaamu 35,4% vastaajista (koko maa 38,1%).

Positiivista mielenterveyttä mittaavissa indikaattoreissa osa savonlinnalaisnuorten tuloksista jää hieman valtakunnallisten keskiarvojen alapuolelle: 36,8% nuorista on tuntenut usein toiveikkautta tulevaisuuden suhteen (koko maa 41,4%) ja 36,2% on tuntenut itsensä hyödylliseksi (koko maa 40,1%). 11,6%:lla vastaajista ei ollut vielä opintosuunnitelmia peruskoulun jälkeen (valtakunnallinen arvo 9,8%). Keväällä 2018 ilman jatko-opintopaikkaa ei kuitenkaan jäänyt yksikään peruskoulunsa päättänyt savonlinnalainen nuori.

Savonlinnalaisnuoret tupakoivat hieman valtakunnallista keskiarvoa enemmän: 9,9% kertoo tupakoivansa päivittäin (koko maa 6,9%). Nuuskaa käyttää päivittäin 5,5% nuorista (koko maa 4,5%). Myös alkoholia savonlinnalaisnuoret käyttävät jonkin verran valtakunnallista keskiarvoa enemmän: savonlinnalaisnuorista 52,1% ilmoittaa, että ei käytä alkoholia lainkaan (koko maa 61,7% nuorista täysin raittiita).

Marihuanaa tai kannabista ilmoittaa kokeilleensa 5,3% paikkakunnan nuorista (koko maa 7,5%) ja 35,8% savonlinnalaisnuorista on sitä mieltä, että paikkakunnalta on helppo hankkia huumeita (koko maa 38,8%).

Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut(LTH)- tutkimuksen mukaan Etelä-Savossa 4- vuotiaiden lasten huoltajat tarvitsevat tukea vanhemmuudessaan ja omassa jaksamisessaan. Tutkimuksessa nousi esille myös perheiden vähäinen liikunta ja vähäinen unen määrä.

Varhaiskasvatus ja koulut ovat turvallisia oppimisympäristöjä, eikä niissä ole merkittävää väkivallan uhkaa. Kiusaamisen ehkäiseminen ja kiusaamistilanteisiin puuttuminen ovat ja niiden tulee jatkossakin olla sekä varhaiskasvatuksessa että kouluissa koko ajan läsnä olevaa toimintaa. Some- ja nettimaailma ovat tuoneet uuden haasteen kiusaamiseen puuttumisessa. Varhaiskasvatuslain mukaan lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Savonlinnan varhaiskasvatuksessa noudatetaan päiväkotikohtaisia häirinnän ja kiusaamisen ehkäiseviä suunnitelmia. Savonlinnan koulut ovat sitoutuneet Kaikki mukaan KaMu-ohjelman käyttöön, joka toimii sekä ennaltaehkäisevänä työkaluna että toimintatapana kiusaamisasioiden selvittelyssä.

Syksyllä 2018 on Savonlinnassa käynnistynyt Ankkuritiimi, joka voi auttaa kouluja niissä kiusaamistapauksissa, joissa kiusaaminen ei lopu koulun kaikista koulussa tehdyistä toimenpiteistä huolimatta. Ankkuri-toiminnan tarkoituksena on puuttua varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten rikollisuuteen sekä lähisuhdeväkivaltaan sekä tehdä ehkäisevää työtä näillä saroilla. Ankkuri-malli perustuu moniviranomaisyhteistyöhön, jossa eri viranomaiset työskentelevät yhdessä. Ankkuri-tiimi muodostuu Savonlinnassa poliisin, sosiaalityöntekijän, 50% nuoriso-ohjaajan ja Sosterin sairaanhoitajan ryhmästä.

Osallisuuden huomioiminen varhaiskasvatuksessa ja koulutyössä on lisääntynyt. Varhaiskasvatuslaki edellyttää, että lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin toteutuu. Lapsia ja nuoria kuullaan päiväkodin ja koulun toimintakulttuurin kehittämisessä ja lapsen/oppilaan omaa aktiivista toimijan roolia korostetaan päiväkotipäivässä ja päivittäisessä koulutyössä. Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella oppilaat ovat Savonlinnassa kokeneet saavansa koulunkäynnin vaikeuksiin yleisemmin hyvin apua sekä opettajalta että oppilashuoltotyötä koulussa tekevilä.

Vanhemmuuden puute ja sen tukeminen on noussut esiin viimeisten vuosien aikana kaupungin lasten ja nuorten hyvinvoinnin parissa työskentelevien keskuudessa. Tällä hetkellä on myös lapsia ja nuoria, jotka erilaisista syistä johtuen voivat pahoin ja osan tilanteet ovat hyvin moniongelmaisia. Oppilaan koulukuntoisuus voi olla kyseenalainen johtuen psyykkisestä pahoinvoinnista. Ongelmat sosiaalisessa kanssakäymisessä ja oppimisessa ovat myös yleistyneet. Näiden lasten ja nuorten auttamiseksi tarvitaan moniammatillista yhteistyötä.

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden lasten ja nuorten määrä on Savonlinnassa hieman valtakunnallista keskiarvoa suurempi. Vuonna 2017 määrä oli 2,0% vastaavan ikäisestä väestöstä (THL), koko maan luvun ollessa 1,4%.

Valtakunnallisessa keskustelussa on viime aikoina lasten ja nuorten käyttäytymisessä noussut esiin rikkeiden teon lisääntyminen ja myönteisempi suhtautuminen huumausaineisiin. Näihin asioihin tulee myös Savonlinnassa kiinnittää entistä enemmän huomiota ja panostaa ennaltaehkäisevään työhön.

Savonlinnan kaupungin esi- ja perusopetuksen Kulttuuriverso ja perusopetuksen Kulttuuripolku tukevat paikallisen opetussuunnitelman toteutumista yhteistyössä sivistystoimen, taiteilijoiden ja alueen taide- ja kulttuurilaitosten kanssa. Savonlinnan Kulttuuripolussa tuodaan esiin kulttuurin ja taiteen mahdollisuudet tukea eheyttävää opetusta ja esitetään opettajan työtä tukeva koulun ja kulttuurin yhteistyösuunnitelma kulttuurikasvatuksen ja -opetuksen toteuttamiseksi.

Kaupungin liikunta-, kulttuuri-, nuorisopalvelut saavuttavat suuren joukon savonlinnalaisia lapsia ja nuoria näiden vapaa-aikana. Kaupungin tulisi kuitenkin aiempaa paremmin tunnistaa se lasten ja nuorten joukko, joka haluaisi vapaa-aikanaan harrastaa nykyistä enemmän, mutta jota tämänhetkinen järjestöjen toiminta ei saavuta.

Tulevassa hyvinvointityössä lasten ja nuorten keskeiseksi kohderyhmäksi tulee asettaa varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskeluvaiheessa hyvinvoinnin puutteista kärsivät lapset ja nuoret. Lasten ja nuorten parissa työskentelevien moniammatilliseen yhteistyöhön tulee kiinnittää erityistä huomiota luomalla uusia toimintatapoja.

1.1.2. Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuuhenkilöt

Hyvinvointisuunnitelmaan tulee kirjata tavoitteita ja toimenpiteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Toimenpidematriisista käy ilmi lapsiperheiden sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen kohdistuvat tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, resurssit ja arviointikriteerit. Tässä kappaleessa nämä avataan vielä sanallisesti.

Lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet

Perheiden kohtaamispaikan perustaminen ja toimintamallin kehittäminen

Nykytila:

Savonlinnassa eikä sen taajama-alueilla tällä hetkellä ole perheiden kohtaamispaikkaa. Kuntakohtaisessa LAPE- työryhmässä (lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma) on hahmoteltu vuoden 2018 aikana perheiden kohtaamispaikan sisältöä ja tiloja. Kantakaupungissa kohtaamispaikkaa on suunniteltu avoimen päiväkotitoiminnan yhteyteen.

Tavoitteet:

- luoda yhteistyössä kaupungin, Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa kaupunkimme alueiden tarpeista lähtevä, lähipalveluperiaatteella toimiva kohtaamispaikan toimintamalli, jonka avulla mahdollistetaan lasten ja perheiden entistä varhaisempi ja oikea-aikaisempi avun sekä tuen saanti
- vahvistaa lasten ja perheiden voimavaroja sekä osallisuutta
- vahvistaa arjen hyvinvointia ja tarjoaa varhaista tukea lapsiperheille

Toimenpiteet:

- keskustan alueelle perustetaan perheiden kohtaamispaikka. Savonlinnan kaupunki osoittaa toiminnoille soveltuvan tilan.
- taajama-alueille (Punkaharju, Kerimäki, Savonranta) ryhdytään suunnittelemaan kohtaamispaikkojen perustamista
- organisoidaan yhdessä Savonlinnan kaupungin, Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa perheille avointa toimintaa, vertaistuellisia ryhmätoimintoja sekä varhaisen tuen palveluja

Perheiden hyvän arjen vahvistaminen

Nykytila: Perheet tarvitsevat tukea omaan jaksamiseensa ja vanhemmuuteen.

Tavoitteet:

- perheen/lapsen aito kohtaaminen ja kuuleminen
- perheen tukeminen heidän kasvatustehtävässään
- pulmien/haasteiden ennaltaehkäiseminen
- perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteinen työtapo yhdessä sovituin menetelmin lapsen ja perheen tukena
- tuen tarpeen tunnistaminen ja oikea-aikaisen tuen antaminen
- moniammatillisen työskentelyn tehostaminen, moniammatillisen varhaisen palvelutarpeen arviointimallin luominen yhdessä Sosterin kanssa
- perheiden tukeminen lasten harrastetoiminnan kautta

Toimenpiteet:

- ennaltaehkäisevä työtapo
- perheiden arjen tukeminen heidän omassa arjessaan, kotona
- Menetelmäosaamisen vahvistaminen: TLP (Toimiva lapsi ja perhe)-menetelmän käyttöönotto lasten ja nuorten palvelukokonaisuudessa.
- LP(Lapset puheeksi)-työkalun käyttöönotto. Menetelmän tavoitteena perheen jäsenten vuorovaikutuksen vahvistuminen ja lapsi- ja perhelähtöisen toimintatavan vahvistaminen
- varhaisen tuen tarjoamisen vahvistaminen
- turvaverkostojen luominen
- eroauttaminen
- liikunnan ottaminen vahvemmin mukaan varhaiskasvatustoimintaan ja koulupäivään (lihavuuden ja kansansairauksien ehkäisytyö)
- vähävaraisten lapsiperheiden harrastus- ja kulttuuritoiminnan tukeminen (mm. Kaiku-kortti)

Lapsivaikutusten arvioinnin kehittäminen kunnallisessa päätöksenteossa

Nykytila:

- lapsivaikutusten arviointi ei ole tällä hetkellä systemaattista kaikessa kunnallisessa päätöksenteossa

Tavoitteet:

- lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön kaikessa kunnallisessa päätöksenteossa

Toimenpiteet:

- Maakunnallisen lomakkeen ja ohjeistuksen käyttöönotto.
- Dynasty-päätökseen/muuhun päätöksentekoon kirjataan lapsivaikutusten arviointi.

Kiusaamisen ennaltaehkäisy varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Nykytila:

- suunnitelmat kiusaamisen vastaiseen työhön ovat varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen laaditut, mutta niiden käyttö ei ole vielä yhdenmukaista ja toimintatavat vaihtelevat yksiköittäin

Tavoitteet:

- toimintatapojen yhdenmukaistaminen

Toimenpiteet

- KaMu-kiusaamisen vastaisen toimintamallin yhdenmukainen hyödyntäminen kaikissa perusopetuksen yksiköissä
- päiväkotikohtaisten häirinnän ja kiusaamisen ehkäisevien suunnitelmien mukainen toiminta kaikissa päiväkodeissa

1.2. Nuorten hyvinvoinnin edistäminen

1.2.1. Savonlinnalaisten nuorten hyvinvoinnin nykytila

Savonlinna on osallistunut vuosina 2006-2017 terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toteuttamiin kouluterveyskyselyihin toisen koulutusasteen osalta. Kysely tuottaa monipuolista ja luotettavaa, maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta. Kysely jakaantuu viiteen laajaan aiheeseen, joista jokaista tutkitaan useiden indikaattoreiden voimin. Tähän suunnitelmaan on valikoitunut juuri hyvinvoinnin kanalta keskeisimmät.

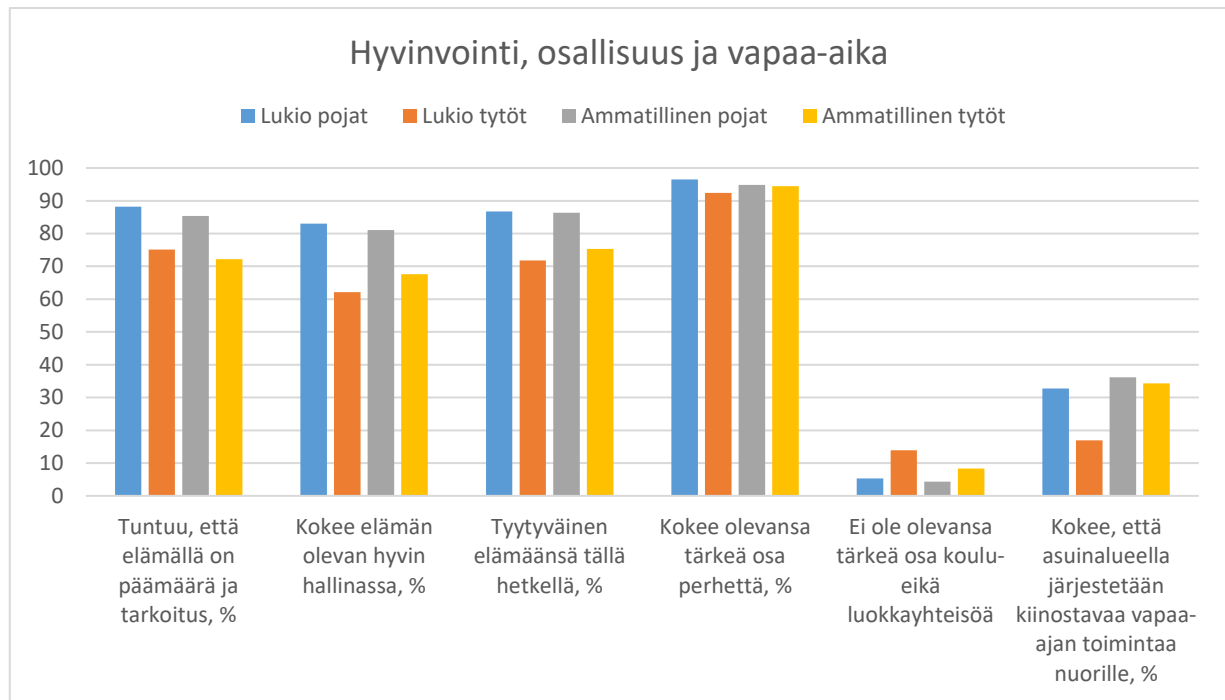
Kyselyn tulokset kuvaavat siis Ammattiopisto Samiedun ja Savonlinnan kaupungin lukioiden, Savonlinnan Lyseon lukio ja Savonlinnan Taidelukio, opiskelijoiden hyvinvointia. Syyslukukaudella 2018 Samiedussa opiskelee n. 500 alle 20-vuotiasta, yhteishaun kautta tullutta opiskelijaa. Oppilaitoksen kokonaisopiskelijamäärä on n. 1600. Savonlinnan lukioissa samana aikana opiskelee 690 nuoriasteen opiskelijaa.

Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika

Kouluterveyskyselyn 2017 hyvinvointia kartoittavien vastausten perusteella oppilaitoksissa kiinni olevat toisen koulutusasteen opiskelijat näyttävät kohtuullisen tyytyväisiä elämäänsä ja kokevat, että elämällä on päämäärä ja tarkoitus. Elämänhallintaan liittyen tulokset olivat hieman heikompia.

Osallisuutta käsittelevissä vastauksissa lohdullista on se, että vastaajat kokevat olevansa tärkeä osa perhettä. Lisäksi vain 8% kokee jäävänsä oman koulu- tai luokkayhteisönsä ulkopuolelle. Tytöillä tämä on hieman yleisempää kuin pojilla.

Vapaa-aikaan liittyvässä kokoavassa kysymyksessä nuoret toivoisivat enemmän asuinalueelleen kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa. Huomionarvoista on se, että ammatillisen oppilaitoksen opiskelijat eivät ole asian suhteen niin kriittisiä kuin lukiossa opiskelevat ikätoverinsa.

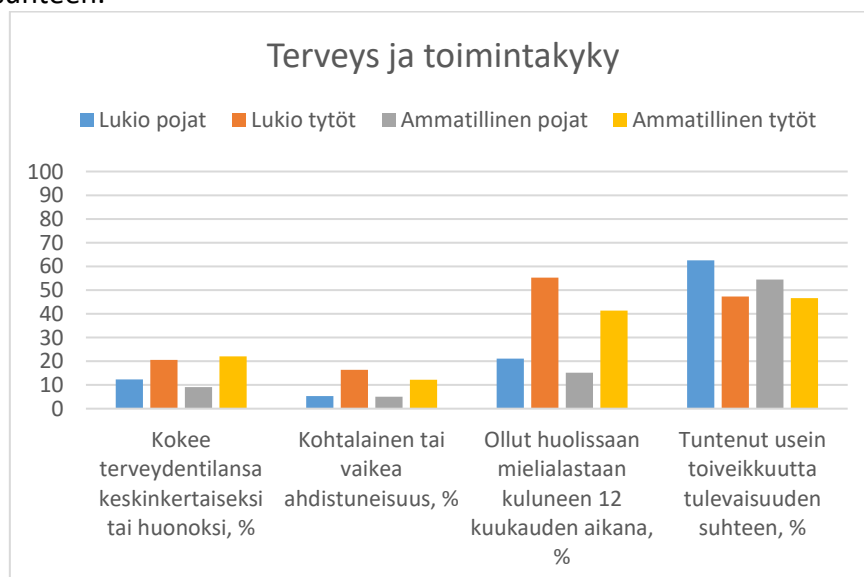
Taulukko 1. Lähde: Reima Härkönen kouluterveyskyselyn 2017 tulosten perusteella.

Terveys ja toimintakyky

Vastaajien subjektiivisesti kokema terveydentilaa kysyttäessä lukiolaisista 18,1% ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista 14,9% koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Tytöt kokivat terveydentilansa molemmissa oppilaitoksissa heikommaksi kuin pojat.

Mielenterveyteen liittyvistä indikaattoreista käy ilmi, että tytöt kärsivät ahdistuneisuudesta poikia useammin. Noin joka 10. opiskelijalla on tällainen tuntemus. Vielä suurempi epäsuhta sukupuolten välillä on kysyttäessä sitä, onko vastaaja ollut viimeisen vuoden aikaan huolissaan mielialastaan. Huomionarvoista on se, että yli puolet lukion työtöistä on tuntenut näin.

Huolestuttavaa on se, että yli puolet kaikista vastaajista ei ole kokenut usein toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen.

Taulukko 2. Lähde: Reima Härkönen kouluterveyskyselyn 2017 tulosten perusteella.

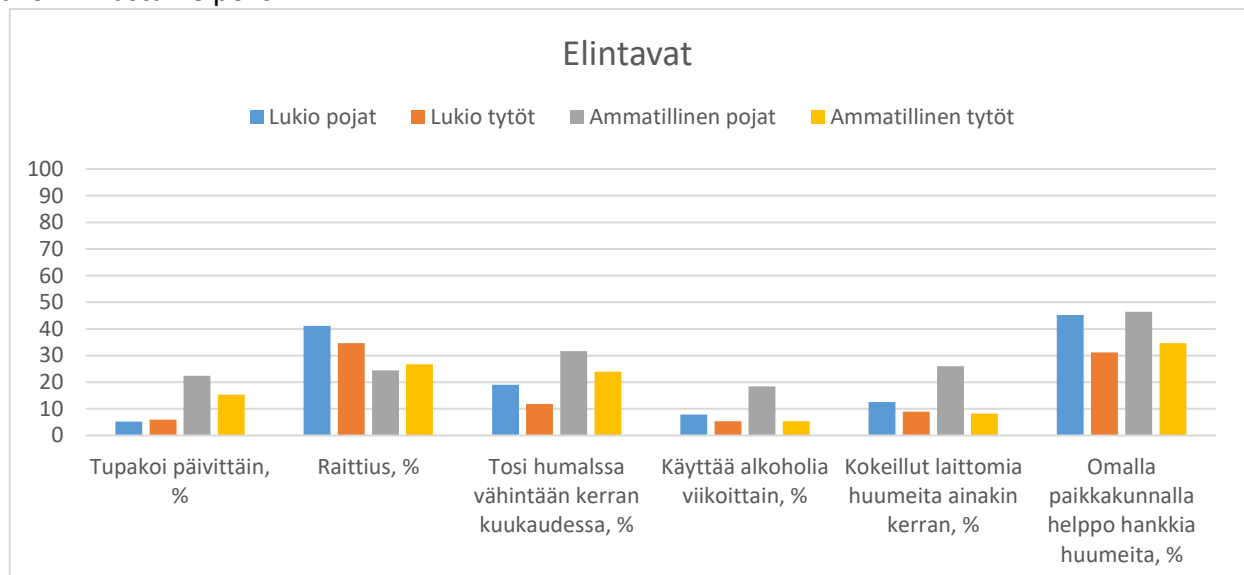
Elintavat

Tupakkatuotteiden käyttö on huomattavasti yleisempää ammatillisten opiskelijoiden keskuudessa. Ammatillisten oppilaitosten pojista 22,4% j tytöistä 15,3%. Vastaavat lukiot lukiolaisilla ovat 5,2% ja 5,9%.

Alkoholin suhteen lohdullista on se, että lukion pojista 41,2% ja tytöistä 34,7% ovat raittiita. Vastaavat luvut ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista ovat 24,5% ja 26,7%. Pojilla humalahakuinen juominen on yleisempää kuin tytöillä. Alkoholista viikoittain käyttäviä on noin joka kymmenes vastaaja.

Huumeiden osalta käyttökokeiluja on lukion pojilla 12,6% ja tytöillä 5,3%. Ammatillisten oppilaitosten pojilla tätä kokemusta löytyy 18,4%:lla ja tytöillä 5,3%:lla. Pojat ovat tämän mukaan siis tyttöjä innokkaampia tällaisiin kokeiluihin.

Huolestuttavaa on se, että kymmenestä vastaajasta noin neljä koki huumeiden hankinnan Savonlinnasta helpoksi.

Taulukko 3. Lähde: Reima Härkönen kouluterveyskyselyn 2017 tulosten perusteella.

Koulunkäynti ja opiskelu sekä kasvuympäristön turvallisuus

Oppilaitoksissa opiskelevat nuoret näyttävät kyselyn mukaan pitävän koulunkäynnistä omassa oppilaitoksessaan. Ammatillisen oppilaitosten miesopiskelijat erottuvat tässä edukseen.

Uupumusasteista väsymystä koetaan useammin lukioissa ja varsinkin tyttöjen keskuudessa.

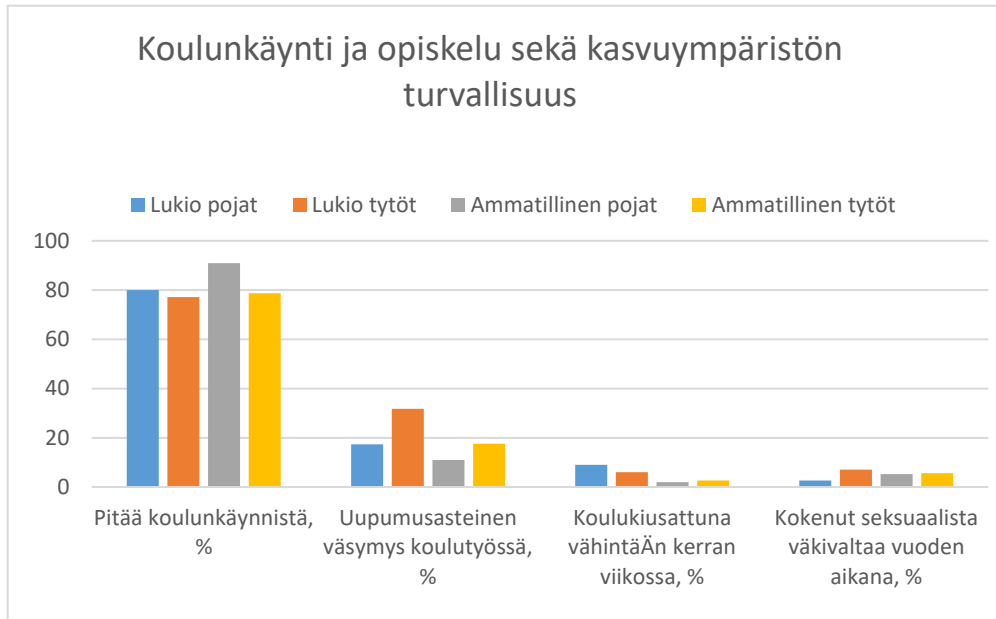
Koulukiusaamista esiintyy vain vähän savonlinnalaisissa oppilaitoksissa. Kyselyn mukaan lukioissa se on yleisempää kuin ammatillisissa oppilaitoksissa.

Seksuaalista häirintää viimeisen vuoden aikana on kokenut lukion pojista 2,7% ja tytöistä 7,1%.

Ammatillisissa oppilaitoksissa vastaavat luvut ovat 5,3% ja 5,6%. Tässä on huomioitava, että tämä kysymys kartoitti nuoren koko elämänpiirin eli koulun lisäksi myös vapaa-ajan.

Oppilaitoskohtaiset kriisisuunnitelmat ovat käytössä em. tilanteissa sekä ammatillisissa oppilaitoksissa että lukioissa.

Taulukko 4. Lähde: Reima Härkönen kouluterveyskyselyn 2017 tulosten perusteella.

Savonlinnan nuorisotoimen palvelut

Kunnan nuorisotyötä ohjaa nuorisolaki (1285/2016). Nuorisolain tavoitteena on 2 § mukaan:

- ”1) edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa;
- 2) tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista;
- 3) tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
- 4) edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista; sekä
- 5) parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat:

- 1) yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys;
- 2) kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen;
- 3) monialainen yhteistyö”.

Perusnuorisotyö

Nuorilain 8 § mukaan ”nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa”.

Perusnuorisotyötä tekee Savonlinnassa 1,5 nuoriso-ohjaajaa. Kohderyhmänä ovat 7-17-vuotiaat lapset ja nuoret. Pääsääntöisesti nuorisotyö työskentelee 5-lk-17-vuotiaiden parissa. Nuoriso-ohjaajien toimisto on Sääminginkadulla. Lisäksi kaupunki ostaa Setlementti Linnalan Nuoret ry:ltä perusnuorisotyön palveluja sisältäen Nätkillä sijaitsevan nuorisotilan pyörittämisen.

Savonlinnassa, Kerimäellä ja Punkaharjulla nuorisotilat ovat tällä hetkellä (4/2019) auki satunnaisesti ja pääsääntöisesti järjestettävä toiminta tiloilla on pienryhmätoimintaa.

Savonrannalla nuorisotyö tekee tällä hetkellä vain koulunuorisotyötä ja nuorisotilatyöstä vastaa Savonlinnan seurakunta.

Nuorisotyö tekee koulunuorisotyötä yläkouluilla, ohjaa nuorisovaltuustoa, on mukana poliisin ankkuritoiminnassa, järjestää alakoululaisille leirejä koulujen loma-aikoina ja nuorille päihteettömiä tapahtumia.

Koulunuorisotyön teemoja ovat olleet päihheet, mielen hyvinvointi, media- ja seksuaalikasvatus. Syksyisin järjestetään yläkoululaisille ryhmäytymistunteja. Nuoriso-ohjaajat ovat myös mukana vanhempainilloissa sekä tarvittaessa koulujen muussa toiminnassa.

Nuorisovaltuusto Savonlinnassa toimii sivistyslautakunnan alaisena nuoria koskevien asioiden asiantuntija- ja yhteistyöelimenä. Nuorisovaltuusto edistää nuorten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia Savonlinnassa. Nuorisovaltuusto on vaikuttamiskanava heitä koskevissa asioissa. Tarkoituksena on opettaa nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin. Nuorisovaltuusto tuo esille nuorten näkökulmia kaupungin asioiden valmisteluvaiheessa ja päätöksen teossa. Nuorisovaltuusto edustaa nuoria seminaareissa, työryhmissä, julkisissa tapahtumissa, juhlallisuuksissa jne. Nuorisovaltuusto hoitaa muut kaupunginhallituksen tai muiden toimielinten sille annetut tehtävät.

Nuoriso-ohjaaja työskentelee 50% työajastaan Ankkuritoiminnan tiimissä. Ankkuritoiminnan maakunnallisena tavoitteena on varhainen puuttuminen alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen, kokonaisvaltainen elämäntilanteen ja avun tarpeen selvittäminen sekä ohjaaminen oikeanlaisten palveluiden piiriin. Tuki- ja hoitojärjestelmät parantavat elämänlaatua kunkin nuoren ja hänen perheensä kohdalla. Ankkuritiimi mahdollistaa yhteiskunnan selkeän väliintulon, puuttumisen ja apua tarjottujen tukitoimenpiteiden kautta. Sosiaalityöntekijät, terveydenhuolto, nuorisotoimi ja poliisi työstävät nuorten asioita kukin tahollaan. Tarkoituksena on saavuttaa moniammatillisen yhteistyön kautta laajaa yhteisvaikutusta nuorten rikosten käsittelyssä. Tavoitteena monialaisen Ankkuritoiminnan levittäminen, kehittäminen ja juurruttaminen. Ankkurityöskentelyä ohjaa tarkoin seurattu hankkeen valmistelu, hallinnointi ja koordinointi, sisältäen seurannan, arvioinnin ja raportoinnin.

Etsivä nuorisotyö

Erityisnuorisotyötä tekee neljä etsivää nuorisotyöntekijää. Kohderyhmänä ovat 15 – 29 –vuotiaat nuoret. Savonlinnan seudun lisäksi myös Enonkoski kuuluu Savonlinnan Etsivän nuorisotyön piiriin. Vuonna 2017 etsivä nuorisotyö oli yhteydessä 182 nuoreen ja tavoitti 151 nuorta. Vuoden 2018 tammi-lokakuun aikana etsivä nuorisotyö on ollut yhteydessä 199 nuoreen ja pitempiaikaisessa työskentelyssä on ollut 149 nuorta.

Etsivien nuorisotyöntekijöiden työpisteet ovat Ohjaamo Savonlinnassa Sääminginkadulla ja nuorisoverstaan yhteydessä Telakkatiellä. Yksi etsivistä nuorisotyöntekijöistä työskentelee myös pajaetsivänä Savonlinnan kaupungin nuorisoverstaalla tukien verstanuorten arkea.

Etsivää nuorisotyötä ohjaa nuorisolaki. Nuorisolain 10 § määrittää etsivän nuorisotyön seuraavasti: ”Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.”

Savonlinnan etsivän nuorisotyön työmuotoja ovat mm. jalkautuminen palveluihin nuoren kanssa, yksilöohjaus, Time Out! Aikalisä! –toiminta, pajakartoitukset nuorisoverstasnuorille, verkostotyö sekä toisella asteella tehtävä yhteistyö muun muassa koulupäivystykset ammatillisissa oppilaitoksissa.

Etsivä nuorisotyö tekee kutsuttaessa yläasteilla tulevaisuustyöskentely tunteja 9. luokkalaisille, joiden tarkoituksena on tehdä etsivä nuorisotyö tutuiksi nivelvaiheessa oleville nuorille. Etsivä

nuorisotyö toimii Time out! Aikalisä! –toiminnassa kutsunnoissa, jossa jokainen kutsuntoihin osallistuva nuori saa neuvoja, ohjausta ja tarvittaessa pidempiaikaista tukea elämän tilanteeseensa.

Nuorisoverstas

Savonlinnan kaupungin Nuorisoverstas tuottaa valmennuspalveluja Savonlinnan seudun alle 29-vuotiaille nuorille yhteistyössä lähettävien tahojen kanssa.

Valmennuskeinoja ovat työ-, yksilö- ja ryhmävalmennus. Valmennus tapahtuu oikeiden tilaustöiden parissa. Nuorisoverstas toimii työyhteisönä, johon kuuluvat nuoret, valmentajat, asiakkaat ja yhteistyöverkosto.

Nuorisoverstaalla on mahdollista suorittaa ammatillisia opintoja eteenpäin puu- ja rakennusosalta, sekä oppisopimuksen kautta suorittaa koko tutkinto verstaalla. Toimintaan pääseminen vaatii nuorelta päihitteettömyyttä (päihdetestaus).

Kohderyhmä (16-28vuotiaat) n. 35-40 nuorta/vuosi

- peruskoulun TET nuoret
- vain peruskoulun käyneet työttömät nuoret (nivelevaihe, suuri riski syrjäytyä)
- 2. asteen koulutuksen käyneet
- 2. asteen opiskelijat
- 2. asteen koulutuksen keskeyttäneet (nivelevaihe/etsivä yhteistyö)
- Typpi asiakkaat
- Kelan kuntoutettavat

Nuorisoverstaan tavoitteet

Mahdollisimman moni nuorista sijoittuu koulutukseen tai työelämään (seuranta vuoden kuluttua pajajaksosta, PARTy ja SOVARI-mittaristo).

Nuorisoverstaan toiminnassa toteutetaan nuorisolain 2§ tavoitteita (Nämä tavoitteet löytyvät tarkemmin avattuna OKM:n valtionapukelpoisuushakemuksesta OKM/230/627/2017).

- nuorten kasvun tukeminen, itsenäistyminen, yhteisöllisyys ja niihin liittyvät tiedot ja taidot
- harrastusten tukeminen ja toiminta kansalaisyhteiskunnassa
- edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista
- parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja
- toteutetaan yhteisvastuuta, kulttuurien moninaisuutta ja kansainvälisyyttä
- kestäväkehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen
- monialainen yhteistyö

Nuorisoverstaan resurssit

Nuorisoverstaan talousarvio ja työllisyyspalvelujen nuorten työllistäminen, sekä valtion erityisavustus nuorten työpajatoimintaan.

Yksilö- ja työvalmennus 3 henkilöä

Ryhmävalmennus (yhteistyötahot ja hankkeet)

Toimintaa toteutetaan ympärivuoden 5pv/viikko, työaika n. klo 7.00-15.30.

Vastuutahona toimii Savonlinnan kaupungin nuorisotoimi/Simo Rätty.

Nuorten Ohjaamo-toiminta

Savonlinnan Seudun Ohjaamo on alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen monipalvelupiste, jossa alle 30 vuotias nuori saa maksutonta apua ja tukea esim. opiskeluun, työllistymiseen ja talouteen liittyvissä asioissa. Nuoren oma palveluohjaaja toimii nuoren tukena ja ohjaajana palveluverkostossa. Tavoitteena nuoren oman työ- ja koulutusuran löytyminen sekä nuoren osallisuuden tukeminen.

Nivelvaiheen ohjaus perusopetuksesta toisen koulutusasteen opintoihin

Perusopetuksen oppilaanohjaajat yhteistyössä toisen asteen opinto-ohjaajien kanssa pitävät hyvän huolen siitä, että opiskelupaikka koulutuksen toiselta asteelta löytyy. Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheessa olevien nuorten lisä- ja jälkiohjausta tehdään etsivän nuorisotyön otteella.

Keväällä 2018 perusopetuksen päättötodistuksen saaneista aivan kaikki saivat jatko-opiskelupaikan koulutuksen toiselta asteelta. Saatto kouluasteelta toiselle oli siis erinomainen.

Koulutuksen toiselta asteelta siirryttäessä työelämään tai jatkokoulutukseen Savonlinnan kaupungilla ei ole järjestelmää, jolla näitä virtoja seurattaisiin. Laki ammatillisesta oppilaitoksesta (531/2017) Uusi lukiolaki (714/2018) edellyttävät jatko-ohjausta lukiosta / ammatillisesta oppilaitoksesta valmistuneille tai sieltä eronneille opiskelijoille. Savonlinnan kaupungin tulee päättää tätä palveleva rakenne lukiodien osalta 1.8.2019 alkaen. Tätä jälkiohjausta tulee olla saatavilla jossakin koulutuksen järjestäjän nimeämässä paikassa. Ammatillisissa oppilaitoksissa tätä ohjausta tekevät opetus- ja ohjaushenkilöstön lisäksi erityisesti opinto-ohjaajat ja HOKS-ohjaajat.

Toisen koulutusasteen oppilaitoksissa toteutettava opiskeluhoolto

Oppilaitoksissa tapahtuvaa opiskeluhoitoa säätelevät oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (*opiskeluhooltolaki* 1287/2013) ja terveydenhuoltolaki (1326/2010). Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Se huolehtii osaltaan oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä oppimisympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Sitä toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoollona. Ennaltaehkäisevä toiminta on opiskeluhoollon toteuttamisen lähtökohta. Oppilaitoskohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti. Savonlinnalaisilla lukioilla tämä suunnitelma on yhteinen.

Opiskeluhoolto järjestetään yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa, sekä opetus-, sosiaali- ja terveystoimen kanssa kouluyhteisön tai yksittäisen opiskelijahyvinvointiin liittyvien huolenaiheiden ratkaisemiseksi. Opiskeluhoollon palveluja ovat kouluterveydenhuollon palvelut sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut, jotka Savonlinnan kaupungin tulee järjestää kaikille alueellaan toimivien oppilaitosten opiskelijoille.

Savonlinnan kaupungissa toimiva opiskeluhoollon ohjausryhmä (OHO-ryhmä) koostuu monialaisesti opiskeluhoollon piirissä toimivista asiantuntijoista. Ryhmää johtaa sivistystoimenjohtaja. Ryhmän tehtävänä on yleisen opiskeluhoollon suunnittelu, kehittäminen, ohjaaminen ja arviointi. Toimintaa rytmittää opiskeluhoollon vuosikello, joka antaa oppilaitoskohtaisille opiskeluhooltoryhmille toiminnan puitteet. OHO-ryhmän tärkeimpiä tarkoituksia on varmistaa, että palveluohjaus toimii.

Oppilaitoskohtainen yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä on myös monialainen ja sitä johtaa rehtori tai rehtorin nimeämä henkilökö. Ryhmä vastaa oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja tuotettujen palveluiden laadun arvioinnista. Tämä konkretisoituu oppilaitoksissa opiskeluhoitoryhmien toiminnan muodossa. Huomionarvoista on se, että niissä ei saa käsitellä yksittäisiä opiskelija-asioita.

Opiskeluhoollon asiantuntijaryhmä on monialainen, yhtä tapausta varten koottu ryhmä, jota johtaa ryhmän nimeämä vastuuhenkilö. Sen tehtävänä on yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittäminen ja opiskeluhoollon palvelujen järjestäminen. Tämän ryhmän kokoamiseen ryhtyy opiskelijan luvalla se, joka on huolen kartoittanut. Hyvin usein oppilaitoksissa tämä henkilö on opiskelijan ryhmävastaava tai HOKS-ohjaaja.

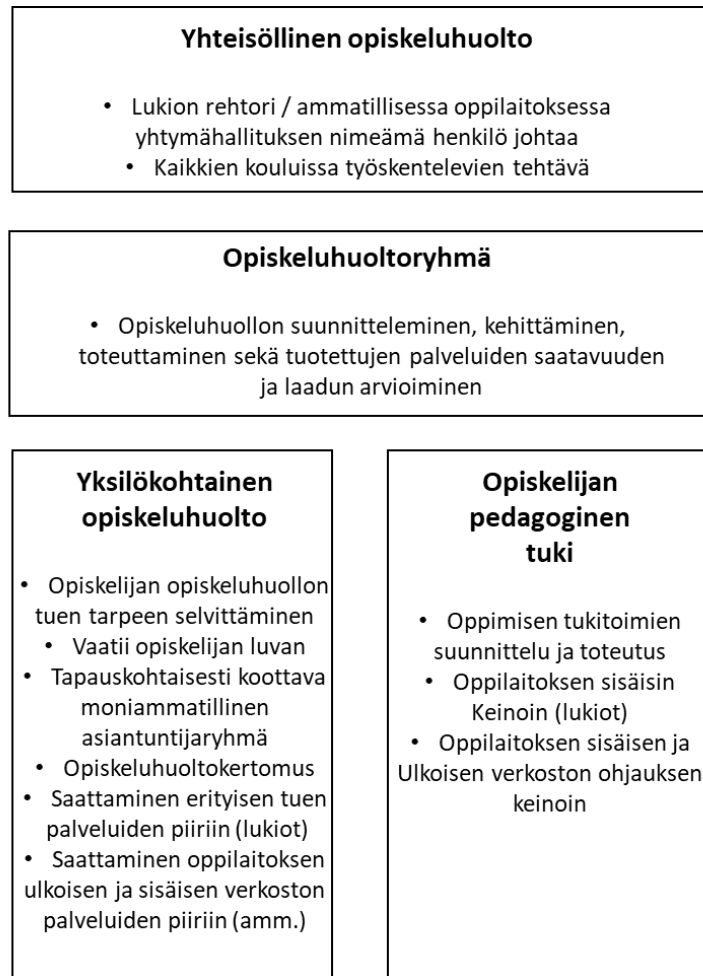
Lisäksi opiskelijalla on subjektiivinen oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Tätä antavat oppilaitosten opiskelijaterveydenhoitajat ja koululääkäri terveydenhoollon edellyttämällä tavalla. Opiskeluterveydenhoollon keskitytty hoitamaan opiskelukykyisyyteen liittyviä asioita, joista työllistävin osuus on nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveyteen liittyvät asiat.

Mielenterveystyö on aikaa vaativaa, ja edellyttää kiireetöntä nuoren kohtaamista sekä hyvää yhteistyötä oppilaitosten, kuraattorien, psykologien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Opiskelijaterveydenhoollon terveydenhoitajien työpanoksesta n. 90% kohdistuu yksilökohtaisiin asioihin. Oppilaitostason yhteisöllistä opiskeluhoolltoa on n. 10% työpanoksista.

Opiskeluhoollon mukaan opiskelijalla tulee olla oikeus ottaa yhteyttä kuraattoriin tai psykologiin oma-aloitteisesti ja oppilaitosten palkatulla väellä tulee olla mahdollisuus konsultoida näitä tahoja tarvittaessa ja pyytää heitä asiantuntijaryhmän jäseniksi.

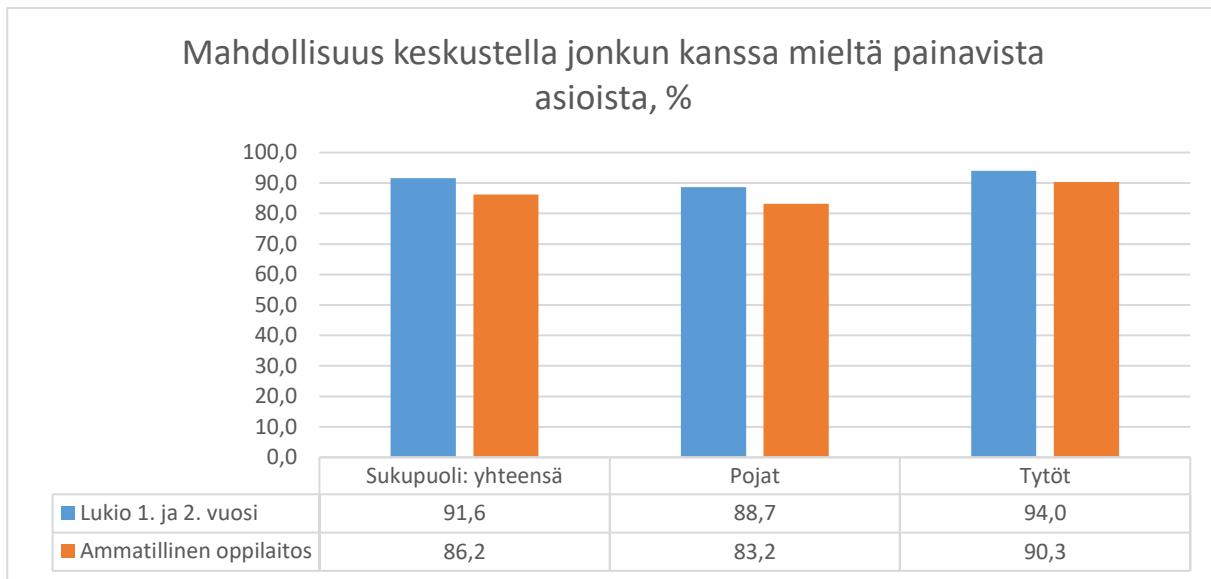
Oppilaitoksen tasolla opiskelijahuolto toimii oheisen havainnekuvan mukaisesti. Lainsäätäjän tarkoitus opiskeluhoollon esitöiden mukaan oli saada oppilaitosten opiskeluhoolto painottumaan enemmän yhteisölliseksi opiskeluhoolloksi. Jos koulun omat toimet eivät riittä, laki antoi tarkat suuntaviivat, kuinka opiskelija saatetaan erityisen tuen piiriin. Tätä yksilökohtaista erityistukea antavat sitten psykologit ja kuraattorit. Tuen piiriin onkin siirtynyt arviolta n. 8-10% opiskelijoita. Näiden osalta on laadittu wilma-järjestelmään asianmukaiset opiskelijahuoltokertomukset (opiskelijakohtainen muistio). Ammatillisessa oppilaitoksessa kirjaukset tehdään Primuksen kuraattori –välilehdelle.

Usein oppilaitoksen arjessa edellä kuvattu erityisen tuki ja opiskelijalle kohdistuva pedagoginen tuki limittyvät. Pedagogista tukea antavat erityisopettajat, joiden roolia tullaan esim. lukioissa kasvattamaan uuden lukiolain (714/2018) myötä 1.8.2019 alkaen.

Kuva1. Lähde Reima Härkönen ja Teija Mielonen

Kouluterveyskyselyn 2017 perusteella näyttää siltä, että opiskelijoilla on kohtuullisen hyvä tilanne opiskeluhoollon toimivuuden suhteen. Kouluterveyskyselyn palvelut ja avunsaanti –aihealueesta ei saatu riittävästi vastauksia, jotta avun ja tuen saaminen hyvinvointiin – aiheesta olisi saatu parempaa indikaattoritietoa. Oppilaitokset ovat toki itse selvittäneet opiskeluhoollon palveluiden saatavuutta ja käyttökokemuksia. Esim. joulukuussa 2017 toteutettuun kyselyyn savonlinnalaisissa lukioissa saatiin 321 vastausta. Tulokset olivat samansuuntaisia alla olevan tuloksen kanssa.

Taulukko 5. Lähde: Reima Härkönen kouluterveyskyselyn 2017 tulosten perusteella.

1.2.2. Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuhenkilöt

Hyvinvointisuunnitelmaan tulee kirjata tavoitteita ja toimenpiteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Oppilaitoksissa tavoitteellisesti opiskelevat ovat lähtökohtaisesti paremmassa tilanteessa, koska he saavat esim. palveluohjauksellista tietoa saatavilla olevista hyvinvointipalveluista. Tästä johtuen nämä esitettävät edistämisasihtiot kohdistuvat siihen nuorisopopulaatioon, joka ei ole kiinni opinnoissa.

Toimenpidematriisista käy ilmi lapsiperheiden sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen kohdistuvat tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, resurssit ja arviointikriteerit. Tässä kappaleessa nämä avataan vielä sanallisesti.

Nuorten hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet

Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy

Arvio savonlinnalaisista koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevista 15-28-vuotiaista vuonna 2017: 453 – 755 (9 - 15 %). Lähde: www.nuorisotilastot.fi

Tavoitteet

- Nuorten vapaa-ajalla nuorilla on tarpeeksi aikuisia ympärillä
- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemus koulussa
- Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tunnistaminen

Etsivät

- Nuorten elinolojen tunnistaminen ja esiintuominen yhdessä verkoston kanssa
- oikea-aikainen palveluohjaus (etsivät)

Toimenpide

- erityisen tuen tarpeessa oleva nuori ohjataan etsivään nuorisotyöhön ja/tai muulle yhteistyökumppanille
- liikkuva nuorisotyö 5-9 luokkalaisten parissa
- koulunuorisotyön kehittäminen ja tiivis yhteistyö koulujen kanssa
- pienryhmätoiminta

- Verkostoyhteistyö
- palveluiden tuntemus, asiakkaiden elämäntilanteiden kartoitus (etsivät)

Nuorten ehkäisevä päihdetyö

Tavoitteet

- ehkäisevän päihdetyön rakentaminen koulun / oppilaitoksen sisäisen ja ulkoisen verkoston kanssa. Päihdetyö on pysyvää ja jatkuvaa toimintaa.
- Nuorten tukeminen päihhteettömyyteen

Toimenpide

- päihhteettömät tapahtumat
- 6-luokkalaisten päihdekasvatustuntien jatkaminen ja 7-9. luokkalaisten sekä lukion 1. vuosiasteen opiskelijoiden päihdekasvatustuntien suunnittelu ja toteutus
- ammatillisen opiskelijoiden päihdekasvatustuntien toteuttaminen
- ammatillisen oppilaitoksen päihdeohjelman toteuttaminen
- nuorten päihdepalvelujen jalkautuminen oppilaitoksiin

Resurssit

Ehkäisevää päihdetyötä tekee koko nuorisotoimi. Ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukioissa tätä työtä tekevät opetus- ja ohjaushenkilöstön lisäksi kuraattori ja terveydenhoitaja sekä ammatillisessa oppilaitoksessa myös palveluohjaaja.

Vastuutahona toimii nuorisotoimi.

Nuorten osallisuuden lisääminen

Jokaisessa savonlinnalaisessa toisen asteen oppilaitoksessa toimii opiskelijakunta. Savonlinnassa toteutuu hyvin esim. lukiolain (629/1998) 27.2 § vaatimus siitä, että koulutuksen järjestäjän tulee turvata opiskelijakunnalle riittävät toimintaedellytykset. Opiskelijakunnan tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Esimerkiksi Savonlinna Taidelukiossa lukuvuosisuunnitelmiin kirjataan tavoitteeksi, että opiskelijakunta tekee vähintään kahdeksan oppilaitoksen opetusta ja kasvatusta tukevaa aloitetta lukuvuosittain. Nämä aloitteet sitten johtavat jonkin tapahtuman järjestämiseen tai oppilaitoksen käytänteiden kehittämiseen.

Savonlinnassa toimii nuorisovaltuusto, joka edustaa edustuksellista demokratiaa. NuVa valittiin edellisen kerran 18.10.2018. NuVa:ssa on 13 jäsentä.

Tavoitteet:

- saada aikaan innostunut ja toimiva nuorisovaltuusto Savonlinnaan
- edistää nuorten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia Savonlinnassa
- nuorisovaltuuston aktiivinen rooli nuoria koskevissa päätöksissä
- nuorten kuuleminen nuorisotoimen toiminnan suunnittelussa

Toimenpiteet:

- nuorisovaltuuston ryhmäyttäminen ja sitouttaminen tehtävään.
- nuorisovaltuustolta pyydetään mielipide ja se kutsutaan mukaan päätösten tekoon

- nuorilta kysytään mielipiteitä nuorisotiloilla talopalavereissa pari kertaa vuodessa ja vuosittaisilla asiakaskyselyillä

Resurssit

Nuorisovaltuusto on yhden nuoriso-ohjaajan vastuulla ja hän tekee sitä osana omaa toimeaan. Vastuutahona toimii nuorisotoimi.

Ankkuritoiminta

Savonlinnassa on alkanut ankkuritoiminta 1.10.2018, jossa on alkuvaiheessa mukana 1 poliisi, 1 sosiaaliohjaaja ja ½ nuoriso-ohjaaja. Myös terveydenhuolto pyritään kytkemään mukaan Ankkuritoimintaan. Tärkeää ankkuritoiminnassa on työparityöskentely, asiakkaan tilanteen käsittely tiimissä ja jatkopalveluihin ohjaaminen.

Kohderyhmä:

- alaikäiset rikoksentekijät
- alaikäiset päihteidenkäyttäjät
- koulukiusaamisasiakkaat
- uhkahenkilöt
- taistelualueilta palaajat

Tavoitteet

- lisätä viranomaisten interventioiden tehokkuutta, oikeaa kohdentumista ja oikea-aikaisuutta
- puuttua varhain lasten/nuorten tekemiin rikoksiin, katkaista alkava rikoskierre ja ehkäistä syrjäytymistä
- selvittää asiakkaan kokonaisvaltainen elämäntilanne ja ohjata tarkoituksenmukaisen avun ja tuen piiriin
- ennaltaehkäistä väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismia

Resurssit

50% yhden nuoriso-ohjaajan työajasta. Lisäksi tiimissä toimii poliisi ja sosiaaliohjaaja täysipäiväisesti.

Vastuutahona on Itä-Suomen poliisilaitos.

Opiskelijahuoltoresurssin saatavuudesta ja laadusta huolehtiminen

Savonlinnan kaupungin tulee huolehtia alueellaan toimivien oppilaitosten oppilas- ja opiskelijahuollosta. Opiskelijoilla on subjektiivinen oikeus näihin palveluihin ja lisäksi palvelujen järjestäjällä on vahva palveluohjausvelvoite niiden suhteen.

Tavoitteessa erilaisilla kyselyillä kartoitetaan sitä, onko yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhoollon palvelujen saatavuus ja laatu riittävällä tasolla. Tätä arviointitietoa tuottavat niin Savonlinnan kaupungin OHO-ryhmä kuin oppilaitosten opiskelijahuoltoryhmät.

Perheiden kohtaamispaikan perustaminen ja toimintamallin kehittäminen

Nykytila:

Savonlinnassa eikä sen taajama-alueilla tällä hetkellä ole perheiden kohtaamispaikkaa. Kuntakohtaisessa LAPE- työryhmässä (lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma) on hahmoteltu vuoden 2018 aikana perheiden kohtaamispaikan sisältöä ja tiloja. Kantakaupungissa kohtaamispaikkaa on suunniteltu avoimen päiväkotitoiminnan yhteyteen.

Tavoitteet:

- luoda yhteistyössä kaupungin, Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa kaupunkimme alueiden tarpeista lähtevä, lähipalveluperiaatteella toimiva kohtaamispaikan toimintamalli, jonka avulla mahdollistetaan lasten ja perheiden entistä varhaisempi ja oikea-aikaisempi avun sekä tuen saanti
- vahvistaa lasten ja perheiden voimavaroja sekä osallisuutta
- vahvistaa arjen hyvinvointia ja tarjoaa varhaista tukea lapsiperheille

Toimenpiteet:

- keskustan alueelle perustetaan perheiden kohtaamispaikka. Savonlinnan kaupunki osoittaa toiminnoille soveltuvan tilan.
- taajama-alueille (Punkaharju, Kerimäki, Savonranta) ryhdytään suunnittelemaan kohtaamispaikkojen perustamista

organisoidaan yhdessä Savonlinnan kaupungin, Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa perheille avointa toimintaa, vertaistuellisia ryhmätoimintoja sekä varhaisen tuen palveluja

2. Aktiivinen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen, positiivinen työpaikkakehitys

2.1. Elinkeinopolitiikan toteuttaminen

Savonlinnan kaupungin elinkeinopalvelut toteuttaa kaupungin elinkeinopolitiikkaa, jonka päämääränä on alueen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen. Elinkeinohankkeiden toteutus hankitaan kaupungin Elinkeinohankeyhtiöltä ostopalvelusopimuksella. Yritysneuvonta- ja elinkeinopalvelut toteutetaan kaupungin toimesta. Työllisyyspalvelut siirtyivät vuoden 2018 alusta lukien elinkeinotoimen vastuualueelle. Uusyrityskeskus toimii aloittavien yritysten toimintakentällä ja saa rahoituksensa elinkeinotoimen määrärahasta. Tulosalue vastaa samanaikaisesti myös aluedemokratiamallin toiminnasta poikkihallinnollisena yhteistyönä. Aluedemokratia toteutetaan kumppanuuspytämällä erikseen kaupunginhallituksen päättämän suunnitelman mukaan. Matkailun kehittämistä toteutetaan Savonlinnan Seudun Matkailu Oy:n kautta.

2.2. Keskeiset painopistealueet

Kaupunginvaltuusto on Savonlinnan kaupungin strategian ja talousarvion yhteydessä (2018) linjannut keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä, joilla pyritään työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistämiseen sekä alueen positiiviseen työpaikkakehitykseen. Keskeisiä painopistealueita ovat esimerkiksi seuraavat:

- Savonlinnan Teknologiaapuiston ja XAMK-kampuksen koulutus- ja tutkimustoimintaa vahvistetaan

- Kaupunkikeskustan kaupallinen vahvistaminen
- Varautuminen Savonlinnan yritystilat Oy:n toimitilahankkeisiin
- Ammattikorkeakoulu- ja ammatillisen osaamisen avulla pystytään turvaamaan ammattitaitoinen työelämän tarpeisiin vastaava henkilöstö sekä luomaan uutta yritystoimintaa.
- Venäjä-yhteistyön vahvistaminen
- Yritys- ja työpaikkamäärän kasvattaminen
- Sukupolvenvaihdosten edesauttaminen
- Matkailuverkoston ja matkailun ympärivuotisuuden kehittäminen
- Kävijöitä houkutellaan erityisesti kotimaasta, Venäjältä, Kiinasta, ja saksankielisestä Euroopasta
- Kaupunkikeskustan ja taajama-alueiden vetovoimaisuus ja viihtyisyys

2.2.1. Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuuhenkilöt

Taajamamien kehittämissuunnitelmien päivittäminen

Nykytila:

- Päivitystyö aloitettu 2018

Tavoitteet:

- Taajamien kehittämissuunnitelmat valmistuvat keväällä 2019

Toimenpiteet:

- Käydään läpi osana lähidemokratian toteuttamista

Matkailumarkkinoinnin ja tapahtumatarjonnan kehittäminen

Nykytila:

- Matkailumarkkinoinnin kehittäminen on aloitettu kasvattamalla Savonlinnan seudun matkailuyhtiön resursseja sekä aloittamalla strategiatyö yhtiölle.

Tavoitteet:

- Matkailuyhtiön strategia saadaan valmiiksi vuoden 2019 aikana ja toteuttamista seurataan

Lähidemokratian toteuttaminen

Nykytila:

- Lähidemokratiamalli on aloitettu v. 2018.

Tavoitteet:

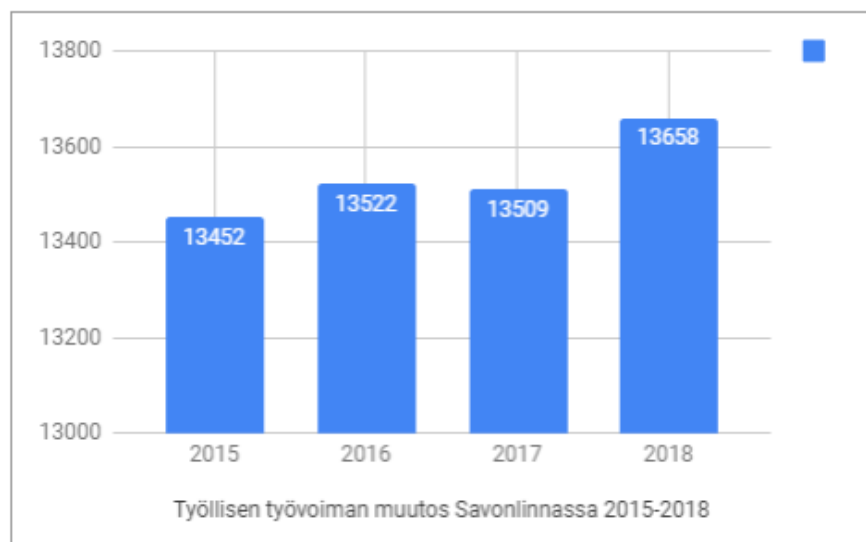
- Toimintamallia kehitetään entisestään v. 2019 aikana. Alueellisia tapaamisia järjestetään 10 kpl vuonna 2019.

2.3. Työllisyyden kehitys

Savonlinnan työpaikkakehitys on ollut viime vuosina positiivista. Keskeisiä elinkeinotoimen tunnuslukuja ovat työllisen työvoiman määrä, työttömien määrä, yritysten nettoperustanta, omistajanvaihdokset sekä matkailun yöpymismäärät. Työllisyyden positiivista kehitystä tuetaan erilaisin toimenpitein joko de minimis-tukien muodossa, hankkeiden kautta tai yksittäisten palvelujen kehittämisen avulla. Hyvinvointisuunnitelman kannalta olennaista on myös pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen, johon pyrkii vaikuttamaan TYP-toiminnan ja pitkäaikaistyöttömien vuokratyömallin kautta.

Työllisyyden kehitys Savonlinnassa 2015-2018

Vuosi	Työvoima	Työttömät työnhakijat	Työllinen työvoima	Työttömyysaste
2018	15401	1743	13658	11,32%
2017	15505	1996	13509	12,87%
2016	15835	2313	13522	14,61%
2015	15982	2530	13452	15,83%

Työllisyyttä käsittelevät tavoitteet ja toimenpiteet; talousarvioon kirjatut

Tavoitteet:

- Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen asiakaslähtöisesti ja asiakkaan kokonaiselämäntilanne huomioiden
- Palkkatuella olevan henkilön työssäoloehto (6+3k) täytetään ohjaamalla palkkatukityöllistetty työntekijä yrityksiin töihin. Kaupungille työntekijä työllistetään vain, jos työtä ei löydy yrityksistä.

- Työllisyys Hankkeet: Kaupungin maksuosuus (30%) suunnataan niihin hankkeisiin, joissa kehitetään toimenpiteitä kaupungin TMT maksulistan lyhentämiseen.
- Työpaja Telakan kehittäminen kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn mittaamiseen ja arviointiin
- Yritysyhteistyön jatkaminen
- Nuorten Ohjaamopalvelu toimii yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa yhdessä sovittujen toimintaperiaatteiden ja kriteerien mukaisesti
- Järjestöyhteistyö, järjestöjen työllistämistoiminnan tukeminen ja koordinointi

3. Ikääntyvän väestön aktiivinen ja turvallinen elinympäristö

3.1. Nykytilan kuvaus

Ikäihmisten määrän kasvu

Savonlinnan kaupungin asukkaista ainoastaan ikäihmisten määrä kasvaa tulevina vuosina sekä suhteellisesti että absoluuttisesti. Kasvu on lähes 50 %.

Savonlinnan väestöennuste vuoteen 2040

	75 vuotta täyttäneet	85 vuotta täyttäneet
Vuosi 2020	4 883	1 435
Vuosi 2030	6 610	1 821
Vuosi 2040	7 204	2 712

75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 20 vuoden aikana 2 321 (47,5%)

85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 20 vuoden aikana 1 277 (47,01%)

Palvelujen tarve kasvaa merkittävästi 85 vuotta täyttäneillä.

Valtakunnallisen laatusuosituksen mukaan 92 % 75 vuotta täyttäneistä asuu itsenäisesti kotona ja vain 8 % erityyppisissä palveluasumisvaihtoehdoissa. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää painopisteen siirtämistä kotona asumisen tukemiseen kotihoidon ja siihen liittyvien tukipalvelujen, omaishoidon tuen ja kuntouttavan lyhytaikaishoidon avulla. Savonlinnassa on riittävästi tehostetun palveluasumisen paikkoja. Rinnalle tarvitaan myös kevyempiä palveluasumisen vaihtoehtoja, joita ikäihmiset voivat hankkia esim. palvelusetelillä. Valtakunnan sote-uudistus korostaa myös asiakkaiden valinnanvapautta käyttämiensä palvelujen osalta.

Hoito- ja hoivapalvelujen kustannukset

Hoito- ja hoivapalvelujen kysynnän kasvu lisää myös kustannuksia. Jo tällä hetkellä Sosterin käyttötalousmenoista sosiaalipalvelujen osuus on suurin, merkittävästi erikoissairaanhoidon suurempi. Samoin henkilöstömäärä on selkeästi suurin. Sosterin 1706 työntekijästä (luku sisältää sekä vakituiset että määräaikaiset) on sosiaalipalveluissa 572 työntekijää. Tulevaisuudessa ero vielä kasvaa, joskin kasvu kohdentuu jatkossa enemmän yksityiselle palvelusektorille.

Savonlinnan kaupungin terveyden- ja vanhustenhuollon tarvevakioidut nettomenot vuonna 2016 olivat 3879 euroa/asukas (indeksi 108). Ikääntyneiden palvelujen nettomenot olivat 7654 euroa /

yli 75 vuotiaat, mikä on valtakunnan korkeimpia.

Toimenpiteet hoito- ja hoivapalvelujen kehittämiseksi

- hoito- ja hoivapalvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen liittyvät rakenteelliset muutokset
- hoitotyön tuottavuuden nostaminen, kotihoidon välittömän asiakkaalla tehtävän työn osuuden nostaminen 48 prosentista 60 prosenttiin
- riittävä ja tarkoituksenmukainen palveluohjaus (Nestori palvelupiste Savonlinnassa ja sivupisteet Enonkoskella, Kerimäellä, Punkaharjulla ja Savonrannalla)
- kotihoidon ennaltaehkäisevät kotikäynnit ei palvelujen piirissä oleville ikäihmisille
- ikäihmisten kannustaminen omaehtoiseen liikuntaan ja terveytensä vaalimiseen
- aktiivinen järjestötoiminta
- asunnon ja asuinympäristön turvallisuus jokapäiväisen liikkumisen mahdollistamiseksi
- myönteinen asenneilmapiiri ikäihmisiä kohtaan

Ikäihmisten toimintatilastot:

Terveyden ja hyvinvointilaitoksen valtakunnallisen toimintayksikkö kysely ja selvitys

Toukokuun seurantaviikolla 2018 vanhuspalveluissa oli kaikkiaan noin 93 000 asiakasta. Heistä 57 prosenttia on kotihoidossa ja 43 prosenttia ympärivuorokautisessa hoidossa.

Vanhuspalveluissa työskentelee noin 45 000 ammattilaista. Heistä 35 prosenttia työskentelee kotihoidossa ja loput ympärivuorokautisessa hoidossa. Erityisosajista, kuten iäkkäisiin erikoistuneista sosiaalityöntekijöistä sekä päihde- ja mielenterveysosajista on pulaa.

Vanhuspalveluiden asiakkaat ja henkilöstö

Kotihoito	2018	Muutos vuodesta 2016
Henkilöstö	16 083	+1 700
Asiakkaat	51 750	+4 000
Ympärivuorokautinen hoito		
Henkilöstö	28 722	+1 000
Asiakkaat (pitkäaik.hoit)	41 055	-700

Terveyden ja hyvinvointilaitos on tehnyt Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouksien arvion syksyllä 2018.

Arvion mukaan:

- Kotihoitoa saaneiden 75 vuotta täyttäneiden kotitalouksien osuus on maan suurimpia
- 75 vuotta täyttäneistä 91 % asuu kotona
- Säännöllisen kotihoidon piirissä on 13,3 % (koko maa 11,3 %)
- Kotihoidon sekä tehostetun asumispalvelun nettokustannukset/asukas ovat merkittävästi koko maata suurempia
- Omaishoidon tukea saavia on 4,7% (tavoite 5-6%)

Ikäihmisten laatuosuituksen mukaiset asiakasmäärät eri palveluissa Savonlinnassa: Suluissa todelliset prosenttiosuudet joulukuussa 2018.

75 vuotta täyttäneet vastaavan ikäisistä	Laatusuositus	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Kotona asuvat	91-92 % (91,3)	4166	4230	4315	4467	5385	6050	6485	6590
Kotihoidon piirissä	12-12 % (16,4)	570	580	590	610	735	825	885	900
Omaishoidossa	6-7 % (3,1)	295	300	305	320	380	430	460	470
75 vuotta täyttäneet vastaavan ikäisistä	Laatusuositus	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Tehostetussa palveluasumisessa	6-7 % (9,3)	295	300	305	320	380	430	460	470
Vanhainkodeissa/ terveyskeskuksissa pitkäaikaishoidossa	2-3% (1,0)	115	115	120	120	150	165	175	180

Sosterin tilastot/Jorma Hongisto

Kotihoidon käynnit Savonlinnassa 2103-2018

2013	2014	2015	2016	2017	2018
361 615	400 292	401 102	414 206	454 603	470 422

Sosterin tilastot/Jorma Hongisto

- Kasvu jatkuu vuonna 2018 edellisvuotta maltillisempana
- Kasvu johtuu ikäihmisten määrän kasvusta, vuodeosastopaikkojen määrän vähentämisestä sekä sairaalan/vuodeosastojen hoitoaikojen lyhenemisestä
- Tavoitteena on, että 92 % 75 vuotta täyttäneistä asuu kotona

Kotihoidon käynnit alueittain 2017-2018

	2017	2018	Asiakasmäärä
Savonlinna keskusta 1	101 635	100 388	145
Savonlinna keskusta 2	39 100	48 162	95

Savonlinna itä	88 751	86 451	170
Savonlinna länsi	67 865	76 594	120
Kerimäki	78 881	83 809	132
Punkaharju	61 012	57 310	69
Savonranta	17 359	17 640	34
Yhteensä	454 603	470 422	765

3.1.1. Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuuhenkilöt

Hyvinvointisuunnitelmaan tulee kirjata tavoitteita ja toimenpiteitä ikääntyvän väestön aktiivisen ja turvallisen elinympäristön edistämiseksi.

Toimenpidematriisista käy ilmi ikääntyvän väestön aktiivisen ja turvallisen elinympäristön edistämiseen kohdistuvat tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, resurssit ja arviointikriteerit. Tässä kappaleessa nämä avataan vielä sanallisesti.

Hyvinvointisuunnitelman lisäksi on laadittu Ikääntymispoliittinen strategia ja –suunnitelma, jossa käsitellään yksityiskohtaisemmin ikäihmisten palveluita ja niiden kehittämistä. Näin ollen tämä hyvinvointisuunnitelma ja Ikääntymispoliittinen strategia ja –suunnitelma täydentävät toisiaan.

Ikääntyvän väestön aktiivisen ja turvallisen elinympäristö edistämisen tavoitteet

Liukastumisien ja kaatumisten estäminen

Nykytila:

- Savonlinnan kaupunkiympäristössä on erityisesti ikäihmisillä haasteita liikkua turvallisesti talviaikana.
Liukastumisia voidaan välttää mm. tehostamalla jalkakäytävien hiekotusta, lisäämällä katuvalaistusta ja hankkimalla ikäihmisille liukuesteet. Liukastumisista aiheutuvat lonkka-ym, murtumat tulevat kaupungille lisääntyvinä erikoissairaanhoidon ja kuntoutushoidon kustannuksina huomattavasti kalliimmiksi kuin edellä luetellut ennalta ehkäisevät toimenpiteet puhumattakaan kaatumisonnettomuuksien ikäihmisille aiheutuvista inhimillisistä kärsimyksistä.

Tavoitteet:

- Elämän laadun parantaminen ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävillä toimenpiteillä

Toimenpiteet:

- Hankitaan ikäihmisille liukuesteet sekä tehostetaan jalkakäytävien ja katujen talvikunnossapitoa.
Vastuutahona on Savonlinnan kaupungin tekninen toimi.

Sosiaalisen kanssakäymisen lisääminen

Nykytila:

- Ikäihmisten toimintakykyyn ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttaa yksinäisyys, jota tulisi torjua moninaisin keinoin.

Tavoitteet:

- Ikäihmisten osallistumisen ja aktiivisuuden lisääminen

Toimenpiteet:

- Ystäväpalvelutoiminnan laajentaminen, ikäihmisten aktivointi järjestötoimintaan
Kotihoidon mahdollisuudet ikäihmisten aktivoinnissa ja yksinäisyyden torjumisessa, kullekin asiakkaalle oma kotihoidon tiimi.
- Vastuutahot Sosterin kotihoito, kaupungin kulttuuritoimi, seurakunta ja järjestöt

Levähdyksenkit katujen varsille ja kauppaliikkeisiin

Nykytila:

- Ikäihmisten kaupungilla liikkumisen ja kauppaliikkeissä asioimisen helpottamiseksi vanhusneuvosto on esittänyt levähdyksenkkejä.

Tavoitteet:

- Ikäihmisten aktiivisuuden ja omatoimisuuden lisääminen ja mahdollistaminen

Toimenpiteet:

- Vastuutaho on Savonlinnan kaupungin tekninen toimi sekä elinkeinotoimi kauppaliikkeiden osalta.

Liikunta- ja kuntoilupuiistoihin ikäihmisten liikuntavälineitä

Nykytila:

- Ikäihmisten liikuntapuistoja on kaupungissa vähän.

Tavoitteet:

- Ikäihmisille soveltuvien liikuntapuistojen ja niihin asennettavien liikuntavälineiden määrän lisääminen
- Ikäihmisten toimintakyvyn lisääminen liikunnan avulla.

Toimenpiteet:

- huomioidaan liikuntapaikkasuunnittelussa
- Vastuutaho kaupungin tekninen toimi ja vapaa-aika- ja liikuntatoimi

Selvitetään mahdollisuus ilmaisiin linja-automatkoihin

Nykytila:

- Nuorilla mahdollisuus ilmaisiin linja-automatkoihin.

Tavoitteet:

- Tavoitteena saada ikäihmiset käyttämään julkisen joukkoliikenteen palveluliikennettä ja paikallisliikenteen linja-autoja
Mahdollisuus vähentää sosiaalihoitolain ja vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun menoja.

Toimenpiteet:

- Vastuutaho kaupungin logistiikkakeskus

Ikäihmisten ennaltaehkäisevät kotihoidon käynnit / palveluohjaus

Nykytila:

- Sosterin kotihoito tekee jo tällä hetkellä EHKO -käyntejä 80 vuotta täyttäneille kotona asuville ikäihmisille.

Tavoitteet:

- Ikäihmisten palvelutarpeen kartoitus ja palveluohjaus Sosterin tarjoamiin tai yksityisiltä palveluntuottajilta saataviin palveluihin

Toimenpiteet:

- Toiminta jatkuu Sosterin toimesta myös vuonna 2019. Pääkirjastossa toimivan Nestorin neuvontapalvelun sekä Enonkoskella, Kerimäellä, Punkaharjulla ja Savonrannalla toimivien neuvontapisteiden toiminnan kehittäminen

Ikäihmisten oikeusturvan toteutuminen

Nykytila

- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/ 2000) sekä laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) sisältävät säädökset palvelujen tuottajien edellytyksistä toimia yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajina ja asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksista annettuihin palveluihin.

Lupamenettely:

Yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan tulee hakea aluehallintovirastolta toimilupa, jos yritys tuottaa ympärivuorokautista palvelua. Lupahakemukseen tulee liittää sijaintikunnan lausunto. Jos kysymyksessä ei ole ympärivuorokautinen palvelu, tulee yrityksen tehdä toiminnasta ilmoitus sijaintikunnalle. Ilmoitus toimitetaan aluehallintovirastolle rekisteröintiä varten, ellei kysymyksessä ole ainoastaan kotihoidon tukipalveluita antavasta yrityksestä.

Muistutus ja hallintokantelu, oikaisuvaatimus ja hallintovalitus:

Mikäli palvelun saaja tai hänen läheisensä ovat tyytymättömiä saamaansa palveluun tai kohteluun, voivat he tehdä muistutuksen Itä-Savon sairaanhoitopiirille (muistutuslomake löytyy Sosterin kotisivulta) tai hallintokantelun Itä-Suomen aluehallintovirastolle tai eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Viranhaltijan palvelupäätöksestä voi tehdä oikaisuvaatimuksen Itä-Savon sairaanhoitopiiriin yhtymähallituksen puheenjohtajistolle ja puheenjohtajiston päätöksestä hallintovalituksen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätöksestä voi valittaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Kotihoidon huoli-ilmoitus:

Sosterin kotisivulta löytyy huoli-ilmoitus, jolla kuka tahansa voi tehdä kotihoidolle ilmoituksen huolestaan omaisestaan, naapuristaan tai kenestä muusta tahansa. Huoli-ilmoituksen perusteella kotihoito tarkistaa ilmoituksen kohteena olevan henkilön tilanteen. Ilmoittajan henkilöllisyys ei tule ilmoituksen kohteena olevan henkilön tietoon.

Tavoitteet

- Ikäihmisillä ja heidän läheisillään on tieto mahdollisuudesta tehdä muistutus / kantelu sekä muutoksenhaku tehtyihin päätökseen, mikäli ovat tyytymättömiä saamaansa palveluun, kohteluun tai päätöksiin.

Toimenpiteet

- Tiedottamisen ja palveluohjauksen lisääminen

Vastuutaho:

- Itä-Savon sairaanhoitopiiri

Resurssit:

- Riittävä tiedottaminen asiakkaille vaikutusmahdollisuuksista

Arviointikriteerit:

- Muistutusten, kanteluiden ja valitusten lukumäärä.

4. Liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelma

Erillisenä asiakirjana oleva liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelma on laadittu osana hyvinvointisuunnitelmaa.

Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen seuranta ja arviointi

Hyvinvointisuunnitelma on kaupunkistrategiaan pohjautuva hyvinvointipalvelujen johtamisen väline, jonka tavoitteita toteutetaan osana valtuuston hyväksymää talousarviota.

Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan ja raportoidaan osana talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden raportointia.

Hyvinvointisuunnitelmaan pohjautuvat tavoitteet vastuutetaan tulokorteissa.

Hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta kokonaisuutena raportoidaan kaupunginhallitukselle ja tiedotetaan kaksi kertaa vuodessa puolivuosisiraportin ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Laaja hyvinvointikertomus

Hyvinvointitiedolla tuetaan kaupungin päätöksentekoa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua.

Osana hyvinvointityötä laaditaan kuntalain edellyttämän laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa.

Hyvinvointikertomus on tiivis, eri hallinnonalojen asiantuntijoiden yhdessä laatima strateginen asiakirja, joka on katsaus kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen sekä niihin vaikuttaviin tekijöihin, suunnitelma kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä sekä arviointi toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta ja hyvinvointipolitiikasta

Hyvinvointikertomus kokoaa tietoa savonlinnalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä.

Se on keskeinen osa kaupungin strategiatyötä sekä toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa.

Savonlinnan kaupungin hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat:

Kaupunkistrategia

Lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointiohjelma

Ikääntymispoliittinen strategia ja suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi

Turvallisuussuunnitelma

Valmiussuunnitelma

Liikenneturvallisuuksuunnitelma

Maakunnalliset suunnitelmat:

Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2021

Etelä-Savon maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma

TOIMENPIDEMATRIISI

HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET / HYVINVOINTISUUNNITELMA 2019–2021

KOOTAN SOVITUT TAVOITTEET JA TOIMENPITEET NIIDEN SAAVUTTAMISEKSI SEKÄ TARVITTAVAT RESURSSIT SEKÄ TOTEUTUMISEN ARVIOINTIKRITEERIT

1. Lapsiperheiden ja lasten hyvinvoinnin edistäminen				
Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Resurssit	Arviointikriteerit
1. Perheiden kohtaamispaikan perustaminen ja toimintamallin kehittäminen	Kaupunkikeskustan alueelle perustetaan perheiden kohtaamispaikka ja taajama-alueille (Punkaharju, Kerimäki, Savonranta) ryhdytään suunnittelemaan kohtaamispaikkojen perustamista Luodaan toimintamalli	Savonlinnan kaupunki osoittaa toiminnoille soveltuvan tilan <u>Savonlinnan kaupunki</u> , Sosteri ja kolmas sektori	Tilan vuokraaminen avoimen päiväkotitoiminnan yhteyteen	Onko kohtaamispaikka perustettu? Onko suunnitelma taajama-alueiden kohtaamispaikaksi laadittu? Onko toimintamalli luotu?
2. Perheiden hyvän arjen vahvistaminen	Menetelmäosaamisen vahvistaminen: TLP (Toimiva lapsi ja perhe)-menetelmän käyttöönotto lasten ja nuorten palvelukokonaisuudessa Lapset puheeksi-työkalun käyttöönotto. Varhaisen tuen tarjoaminen Turvaverkoston luominen Eroauttaminen toimintavaksi	Varhaiskasvatus Perusopetus yhdessä Sosterin kanssa	Koulutustarve	Ovatko menetelmät käytössä? Luotava arviointikriteeristö!

	Liikunnan ottaminen vahvemmin mukaan koulupäivään Vähävaraisten lapsiperheiden harrastus- ja kulttuuritoiminnan tukeminen			
3.Lapsivaikutusten arvioinnin kehittäminen kunnallisessa päätöksenteossa	Maakunnallisen lomakkeen ja ohjeistuksen käyttöönotto Dynasty-päätökseen ja muuhun päätöksentekoon kirjataan lapsivaikutusten arviointi	Savonlinnan kaupunki	Koulutustarve?	Onko lomake otettu käyttöön? Kirjataanko dynasty-päätökseen/muuhun päätöksentekoon lapsivaikutusten arviointi?
4.Kiusaamisen ennaltaehkäisy varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa	KaMu-kiusaamisen vastaisen toimintamallin yhdenmukainen hyödyntäminen kaikissa perusopetuksen yksiköissä Päiväkotikohtaisten häirinnän ja kiusaamisen ehkäisevien suunnitelmien mukainen toiminta kaikissa päiväkodeissa	Rehtorit, päiväkodinjohtajat		Toimintamallin käyttöönoton arviointi
Nuorten hyvinvoinnin edistäminen				
<u>1.Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy:</u> Nuorten vapaa-ajalla nuorilla on tarpeeksi aikuisia ympärillä	Ohjaus nuorisotilatoimintaan ja erityisen tuen tarpeessa oleva nuori ohjataan etsivään nuorisotyöhön ja/tai muulle yhteistyökumppanille	Nuoriso-ohjaajat ja etsivät nuorisotyöntekijät	Olemassa olevat resurssit	Kävijätilastot nuorisotiloilta

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemus koulussa ja nuorisotiloilla	Liikkuva nuorisotyö 5-9 luokkalaisten parissa	Nuoriso-ohjaajat ja etsivät nuorisotyöntekijät	Lisäresurssi työpari liikkuvaan nuorisotyöhön	Kohdattujen nuorten lukumäärä
Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tunnistaminen nuorisotiloilla ja kouluilla	Koulunuorisotyön kehittäminen ja tiivis yhteistyö koulujen kanssa		Koulunuorisotyötä tehdään yhtenä osana muuta työtä	Palautekyselyt kouluilla oppilaille ja opettajille
Nuorten elinolojen tunnistaminen ja esiintuominen	Verkostoyhteistyö	Nuorisotoimi	Pienryhmätoiminta a tehdään yhtenä osana muuta työtä	Palautekyselyt ryhmäläisille, tavoitteellisen pienryhmän arviointikyselyt
Oikea-aikainen palveluohjaus	Palveluiden tuntemus, asiakkaiden elämäntilanteiden kartoitus	Etsivä nuorisotyö	4 etsivää nuorisotyöntekijää	Nuorisolain mukainen monialainen ohjaus- ja palveluverkosto toiminnassa. Nuorten ohjaaminen toimenpiteisiin
<u>2. Nuorten ehkäisevä päihdetyö:</u> Ehkäisevän päihdetyön rakentaminen koulun ja nuorisotyön kanssa. Päihdetyö on pysyvää ja jatkuvaa toimintaa.	6-luokkalaisten päihdekasvatustuntien jatkaminen ja 7-9. luokkalaisten sekä lukion 1. vuosiasteen opiskelijoille päihdekasvatustuntien suunnittelu ja toteutus.	Nuorisotoimi yhdessä koulujen toimijoiden kanssa	Nuorisotoimi + kuratiivinen tiimi	Valmis ehkäisevän päihdetyön kokonaisuus yhteistyössä koulujen kuratiivisen henkilöstön kanssa
Nuorten tukeminen päihdeettömyyteen	Päihdeettömät nuorisotilat ja tapahtumat Perjantai yökahvila tai pidennetty aukiolo Savonlinnassa joka toinen perjantai	Nuorisotoimi	Nuoriso-ohjaajat ja etsivät nuorisotyöntekijät	Kävijämäärät nuorisotiloilla ja tapahtumissa

<u>3. Nuorten osallisuuden lisääminen:</u> Saada aikaan innostunut ja toimiva nuorisovaltuusto Savonlinnaan	Nuorisovaltuuston ryhmäyttäminen ja sitouttaminen tehtävään.	Nuoriso-ohjaajat	Nuoriso-ohjaajat osana muuta työtä	Palautekysely
Edistää nuorten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia Savonlinnassa	Nuorisovaltuustolta pyydetään mielipide ja se kutsutaan mukaan päätösten tekoon	Nuoriso-ohjaajat	Nuoriso-ohjaajat osana muuta työtä	Toimenpiteisiin johtaneet nuorisovaltuuston esitykset/ehdotukset
Nuorisovaltuuston aktiivinen rooli nuoria koskevissa päätöksissä	Nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen ja ohjaaminen	Nuoriso-ohjaajat	Nuoriso-ohjaajat osana muuta työtä	Nuorten aloitteiden kasvu Vaikutuskanavien käyttö
Nuorten kuuleminen nuorisotoimen toiminnan suunnittelussa	Nuorilta kysytään mielipiteitä nuorisotiloilla talopalaverissa pari kertaa vuodessa ja vuosittaisilla asiakaskyselyillä	Nuoriso-ohjaajat	Nuoriso-ohjaajat	Ideoiden toteutuminen Asiakaspalautteet
<u>4 Ankkuritoiminta</u> Lisätä viranomaisten interventoiden tehokkuutta, oikeaa kohdentumista ja oikea-aikaisuutta	Säännölliset viikkopalaverit, myös verkoston kanssa Ankkuritiimin tunnetuksi tekeminen, esim. vanhempainillat, olemme yhteydessä asianomaisiin viikon sisällä ilmoituksesta	Ankkuritiimi	1 poliisi, 1 sosiaali-ohjaaja, ½ nuoriso-ohjaaja	Lastensuojelun kirjaukset, poliisin tilastot
Puuttua varhain lasten/nuorten tekemiin rikoksiin, katkaista alkava rikoskierre ja ehkäistä syrjäytymistä	Valvonta teemapäivinä (mm. vappu), tiedottaminen, päihdevalistus, keskustelut ja tapaamiset nuorten kanssa, tukihenkilötoiminta	Ankkuritiimi, nuoriso-ohjaajat	Ankkuritiimi, 4 nuoriso-ohjaaja	Kohdatut nuoret, kirjaukset

Selvittää asiakkaan kokonaisvaltainen elämäntilanne ja ohjata tarkoituksenmukaisen avun ja tuen piiriin	Keskustellaan nuoren lähipiirin kanssa, verkoston aktiivinen käyttäminen, ohjataan oikean palvelun piiriin	Ankkuritiimi	Ankkuritiimi	kirjaukset, palautejärjestelmä
<u>5. Opiskeluhuolto-resurssin riittävydestä huolehtiminen</u> Opiskeluhuoltotyön vaikuttavuudesta huolehtiminen.	Varmistetaan, että yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoitotyön resurssit ovat ajantasaiset ja riittävät	Oppilaitosten opiskelijahuoltoryhmät ja kaupungin OHO-ryhmä	Oppilaitosten opiskelijahuoltoryhmät ja kaupungin OHO-ryhmä	Kyselyt (tulo-, olo- ja päättökyselyt), kouluterveyskyselyt sekä muut kyselyt
<u>6. Perheiden kohtaamispaikka</u>	kts. lapsiperheiden ja lasten hyvinvoinnin edistäminen			
2. Aktiivinen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen, positiivinen työpaikkakehitys				
Taajamien kehittämissuunnitelmien päivittäminen	Käydään läpi osana lähidemokratian toteuttamista	Elinkeinotoimi	Talousarviossa olevat resurssit	Onko kehittämissuunnitelmat päivitetty
Matkailumarkkinoinnin ja tapahtumatarjonnan kehittäminen	Matkailuyhtiön strategia saadaan valmiiksi vuoden 2019 aikana	Elinkeinotoimi Matkailuyhtiö	Talousarviossa olevat resurssit	Toteutumisen seuranta
Lähidemokratian toteutuminen	Toimintamallia kehitetään entisestään v. 2019 aikana. Alueellisia tapaamisia järjestetään 10 kpl vuonna 2019.	Elinkeinotoimi	Talousarviossa olevat resurssit	Alueellisten tapaamisten toteutuminen
Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen asiakaslähtöisesti ja asiakkaan kokonaiselämäntilanne huomioiden	Palkkatuella olevan henkilön työssäoloa (6+3k) täytetään ohjaamalla palkkatukityöllistetty työntekijä yrityksiin töihin. Kaupungille työntekijä	Työllisyyspalvelut	Talousarviossa olevat resurssit	Pitkäaikaistyöttömien työllistyminen toimialoille. Kaupungin TMT-maksuosuus e/v

	työllistetään vain, jos työtä ei löydy yrityksistä			
Työllisyys Hankkeet:	Kaupungin maksuosuus (30%) suunnataan niihin hankkeisiin, joissa kehitetään toimenpiteitä kaupungin TMT maksulistan lyhentämiseen	Työllisyyspalvelut	Talousarviossa olevat resurssit	Toteutuneet hankkeet
Työpaja Telakan kehittäminen kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn mittaamiseen ja arviointiin	Asiakaslähtöisen työtoiminnan järjestäminen, työ- ja toimintakyvyn arvioinnit	Työllisyyspalvelut	Talousarviossa olevat resurssit	Työpaja Telakan tuottama kuntouttava työtoiminta asiakkaita/vuosi
Yritysyhteistyön jatkaminen	Palkkatuella olevan henkilön työssäoloehto (6+3k) täytetään ohjaamalla palkkatukityöllistetty työntekijä yrityksiin töihin.	Työllisyyspalvelut	Talousarviossa olevat resurssit	TMT-listalla olevien työllistyminen yrityksiin.
Nuorten Ohjaamon toiminta	Ohjaamo toimii yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa yhdessä sovittujen toimintaperiaatteiden ja kriteerien mukaisesti.	Työllisyyspalvelut	Talousarviossa olevat resurssit	Alle 30-vuotiaiden työttömyys vähenee
Järjestöyhteistyö, järjestöjen työllistämistoiminnan tukeminen ja koordinointi	Työllistämisavustusten myöntäminen asiakkaiden lukumäärän mukaan. Järjestö laatii asiakkaiden työhön valmennussuunnitelman ja noudattaa sitä	Työllisyyspalvelut	Talousarviossa olevat resurssit	Yhdistysten työllistämien asiakkaiden määrä

3. Ikääntyvän väestön aktiivinen ja turvallinen elinympäristö

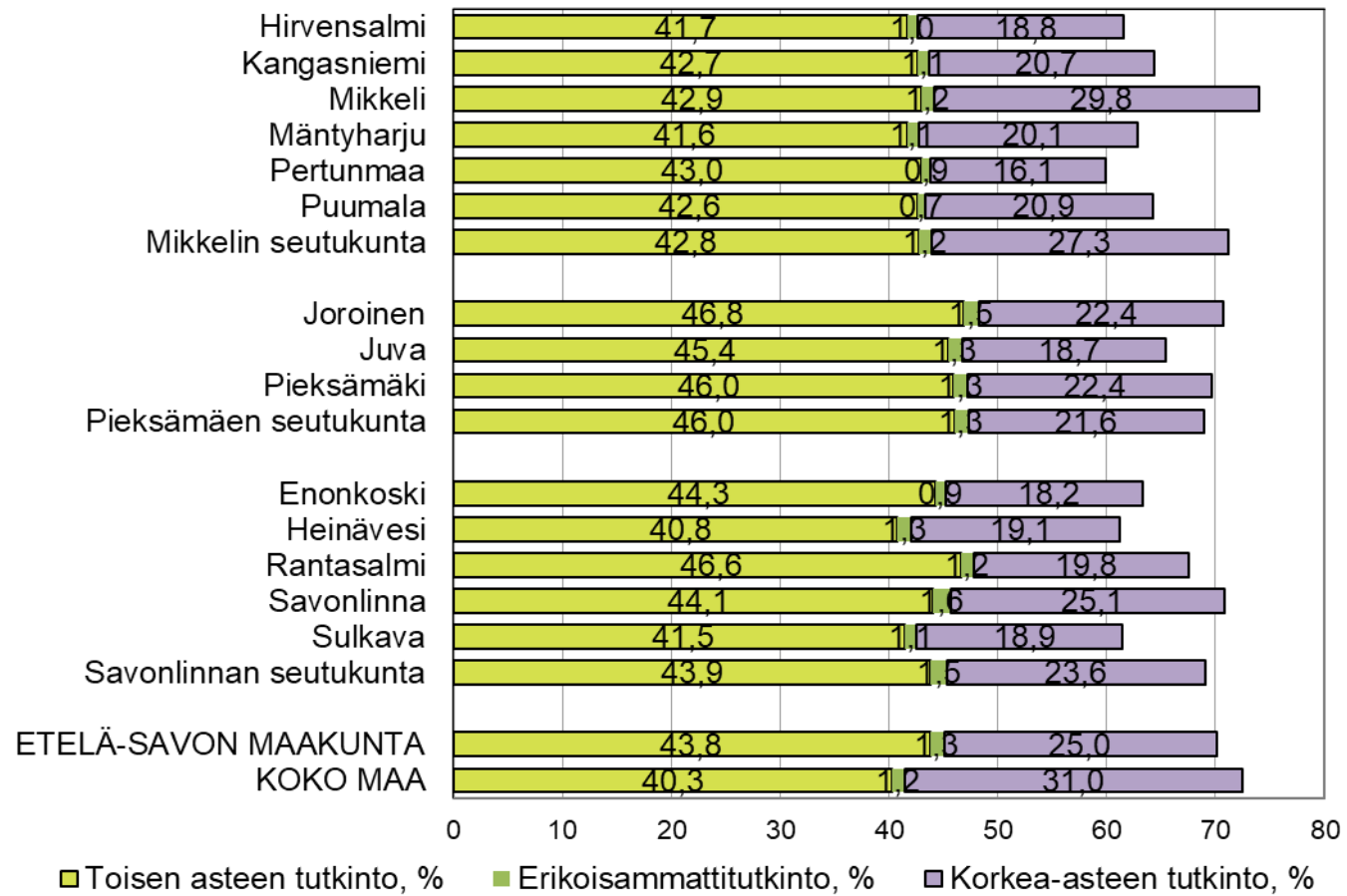
Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Resurssit	Arviointikriteerit
Liukastumisien ja kaatumisten estäminen	Hankitaan ikäihmisille liukuesteet sekä tehostetaan jalkakäytävien ja katujen talvikunnossapitoa.	Savonlinnan kaupungin tekninen toimi	Vuoden 2019 talousarvioon on varattu 20 000 euron määräraha.	Vaikuttavuus, esim. ovatko ikäihmisten kaatumistapaturmat vähentyneet.
Sosiaalisen kanssakäymisen lisääminen	Ystäväpalvelutoiminnan laajentaminen, ikäihmisten aktivointi järjestötoimintaan. Kotihoidon mahdollisuudet ikäihmisten aktivoinnissa ja yksinäisyyden torjumisessa, kullekin asiakkaalle oma kotihoidon tiimi.	Sosterin kotihoito, kaupungin kulttuuritoimi, seurakunta ja järjestöt	Olemassa olevien resurssien käytön tehostaminen ja kehittäminen.	Ikäihmisille kohdennettu kysely esim. yksinäisyyden kokemisesta.
Levähdyspenkit katujen varsille ja kauppaliikkeisiin	Levähdyspenkkien määrän lisääminen	Savonlinnan kaupungin tekninen toimi sekä elinkeinotoimi kauppaliikkeiden osalta.	Määrärahavaraus kaupungin vuoden 2020 talousarvioon	Ikäihmisiltä saatava palaute
Ikäihmisten toimintakyvyn lisääminen liikunnan avulla. Liikunta- ja kuntoilupuistoihin ikäihmisten liikuntavälineitä	Ikäihmisille soveltuvien liikuntavälineiden määrän lisääminen .	Savonlinnan kaupungin tekninen toimi ja vapaa-aika ja liikuntatoimi	Määrärahavaraus kaupungin vuoden 2020 talousarvioon	Ikäihmisiltä saatava palaute
Ilmaiset linja-automatkat	Selvitetään mahdollisuus ikäihmisten ilmaisiin linja-automatkoihin	Savonlinnan kaupungin logistiikkakeskus		Onko toteutunut
Ikäihmisten ennaltaehkäisevät kotihoidon käynnit / palveluohjaus	Pääkirjastossa toimivan Nestorin neuvontapalvelun sekä Enonkoskella, Kerimäellä, Punkaharjulla ja Savonrannalla	Toiminta jatkuu Sosterin toimesta myös vuonna 2019.	Sosterin normaalia palvelutoimintaa.	Kotihoidon asiakasmäärän muutoksen seuranta.

	toimivien neuvontapisteiden toiminnan kehittäminen.			
Ikäihmisten oikeusturvan toteutuminen	Tiedottamisen ja palveluohjauksen lisääminen	Sosteri, Itä-Suomen aluehallintovirasto ja Valvira	Riittävä tiedottaminen asiakkaille vaikutusmahdollisuuksista	Muistutusten, kanteluiden ja valitusten lukumäärä

Liitteet: Indikaattoritaulukot ja tilastot

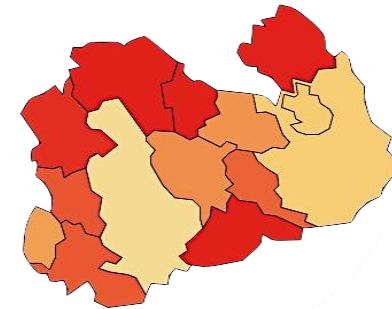
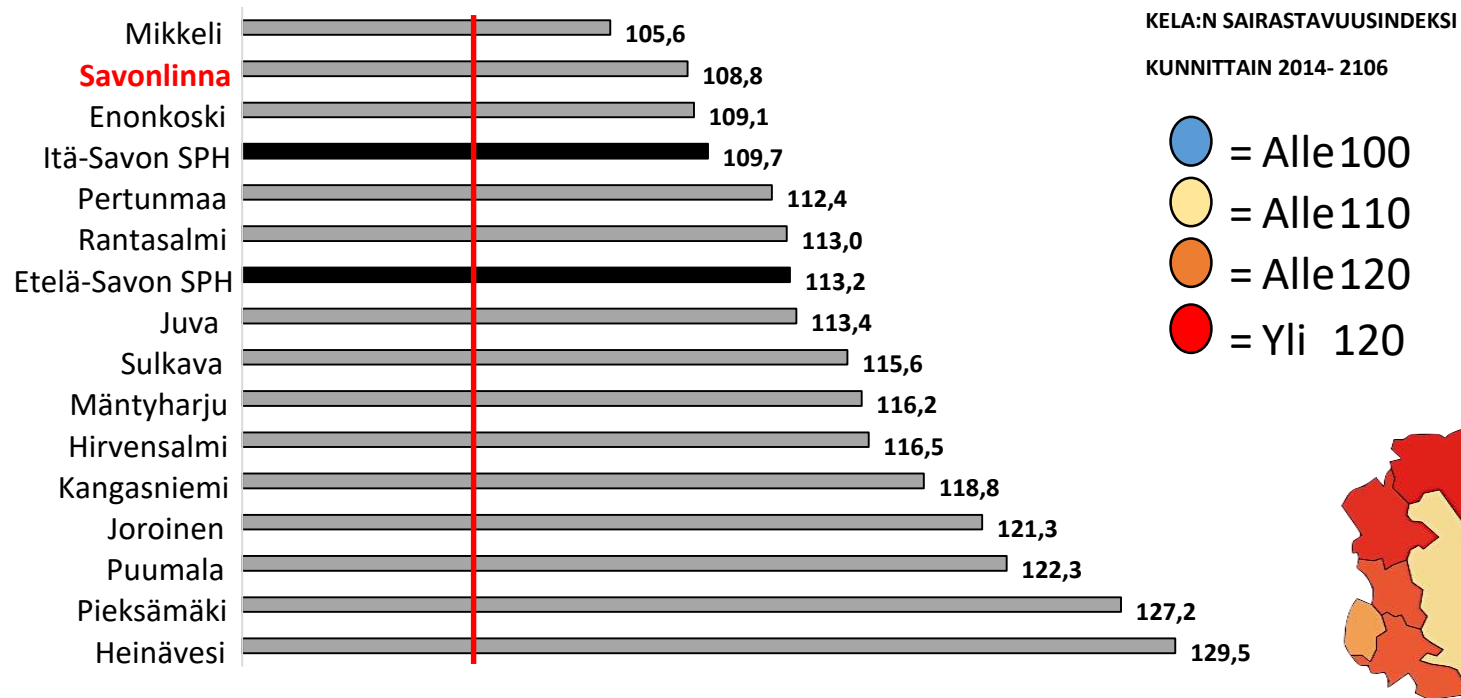
INDIKAATTORITÄULUKOT

Etelä-Savon asukkaiden koulutustasot kunnittain (% -osuus)

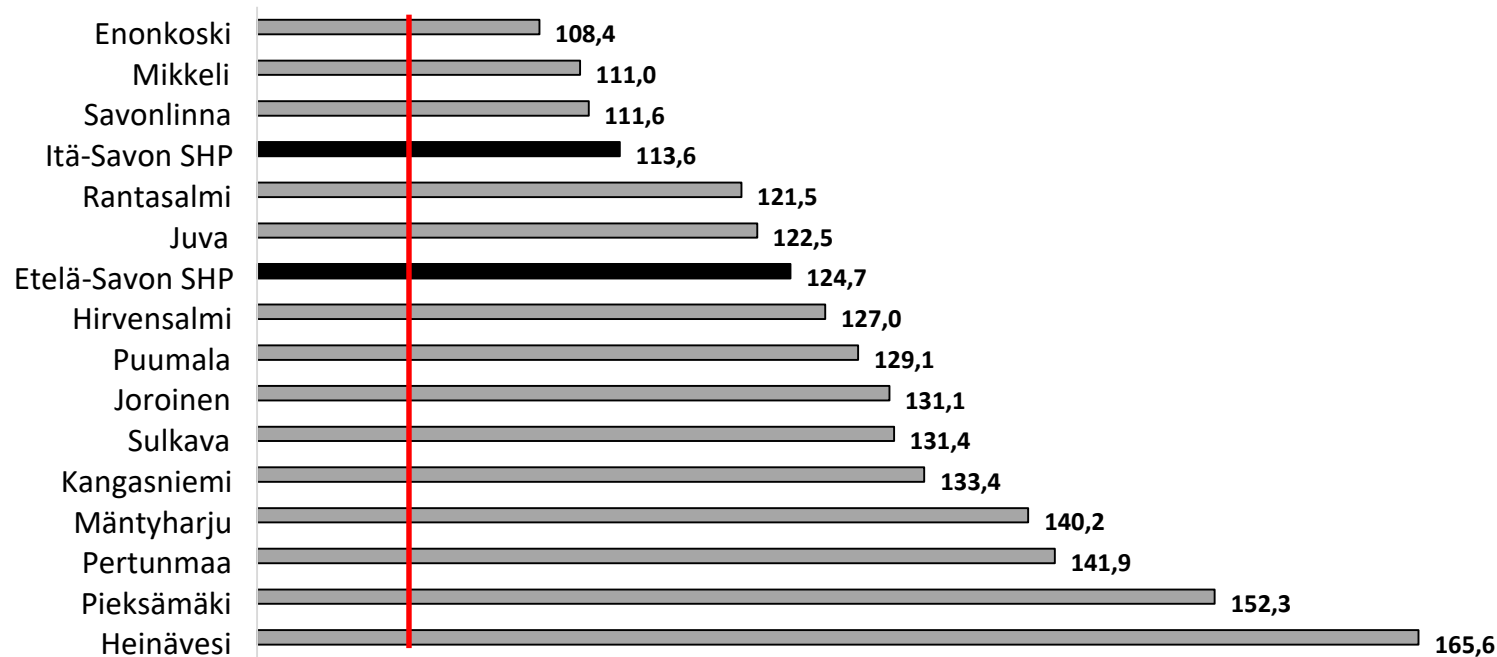
SAIRASTAVUUSINDEKSI

Neljässä alueen kunnassa sairastavuusindeksi oli yli 120: korkeimmat arvot olivat Pieksämäellä (127,2) ja Heinävedellä (129,5)

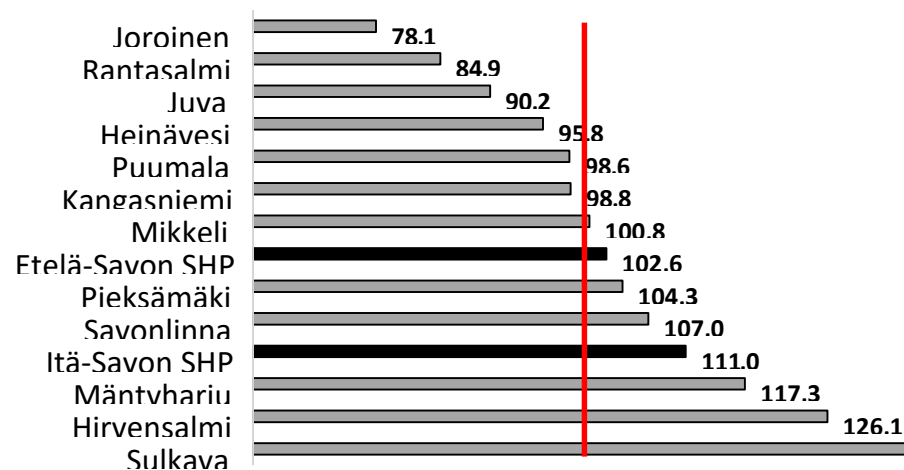
KELAN TYÖKYVYTTÖMYYSINDEKSI VUOSIEN 2003-2005 JA 2014-2016 KESKIARVOIHIN PERUSTUVA MUUTOSPROSENTTI

- Alla on kuvattu KELA:n työkyvyttömyysindeksin kehitystä käyttäen tarkastelussa vuosien 2003-2005 ja 2014-2016 keskiarvoja vertailuun satunnaisvariaation vähentämiseksi.
- Työkyvyttömyysindeksi heikkeni molemmissa alueen sairaanhoitopiireissä: Etelä-Savossa 1,4 % ja Itä-Savossa 5,3 %.
- Työkyvyttömyysindeksi koheni kuudessa alueen kunnassa ja heikkeni muissa. Työkyvyttömyysindeksin arvojen koheneminen kohdistui etenkin alueen pieniin kuntiin: eniten indeksi laski koko maan arvoon nähden Pertunmaalla (-10,2 %), Enonkoskella (-11,1 %) ja Puumalassa (-11,7 %).
- Työkyvyttömyysindeksi heikkeni kaikissa alueen merkittävässä kunnissa; 2,4% Pieksämäellä, 3,5% Mikkelissä ja 7,2% Savonlinnassa. Savonlinnan työkyvyttömyysindeksin muutos oli koko seudun heikoin.
- Työkyvyttömyysindeksin kehitys oli heikkoa Savonlinnan lisäksi myös Joroisissa (+6,3 %) ja Mäntyharjulla (6,1 %).

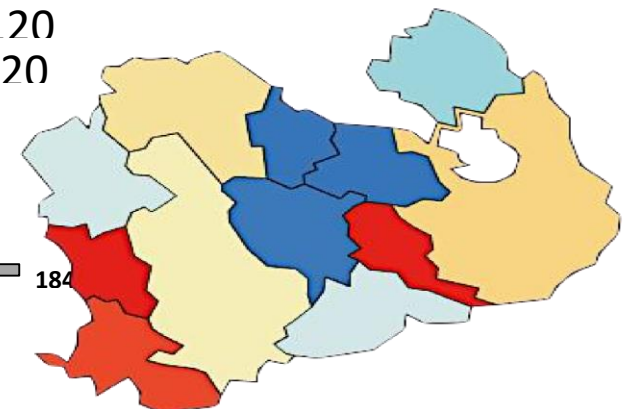

THL:N AIVOVERISUONITAUTI-INDEKSI VUOSIEN 2012-2014 KESKIVARVONA

- THL:n aivoverisuonitauti-indeksi ilmaisee aivohalvaustapahtumien kuolemaan tai sairaalahoitoon johtaneiden ensikohtausten) yleisyyden suhteessa koko maan arvoon (=100). Arvot on saatu laskemalla vuosien 2012-2014 keskiarvo luonnollisen esiintyvyyden vaihtelun merkityksen vähentämiseksi etenkin pienemmissä kunnissa.
- Etelä-Savon kuntien aivoverisuonitauti-indeksin arvojen välillä oli hyvin suurta vaihtelua: ääripäät olivat Joroinen (78,1) ja Sulkava (184,2)
- Etelä-Savon ja Itä-Savon SHP:n välillä oli kohtuullisen suuri ero. Kun Etelä-Savon arvo oli vain hieman yli koko maan arvon, oli Itä-Savon arvo yli 10 pistettä korkeampi.
- Alueen kaupunkien välillä erot olivat kohtuullisen vähäiset. Matalin arvo oli Mikkeli ja korkein Savonlinnassa, mutta erot olivat kohtalaisen pieniä.
- Sulkavan indeksi oli selvä poikkeus kaikkien muiden alueen kuntien arvosta: aivoverisuonitauti indeksi oli lähes kaksinkertainen koko maan arvoon nähden (184,2)

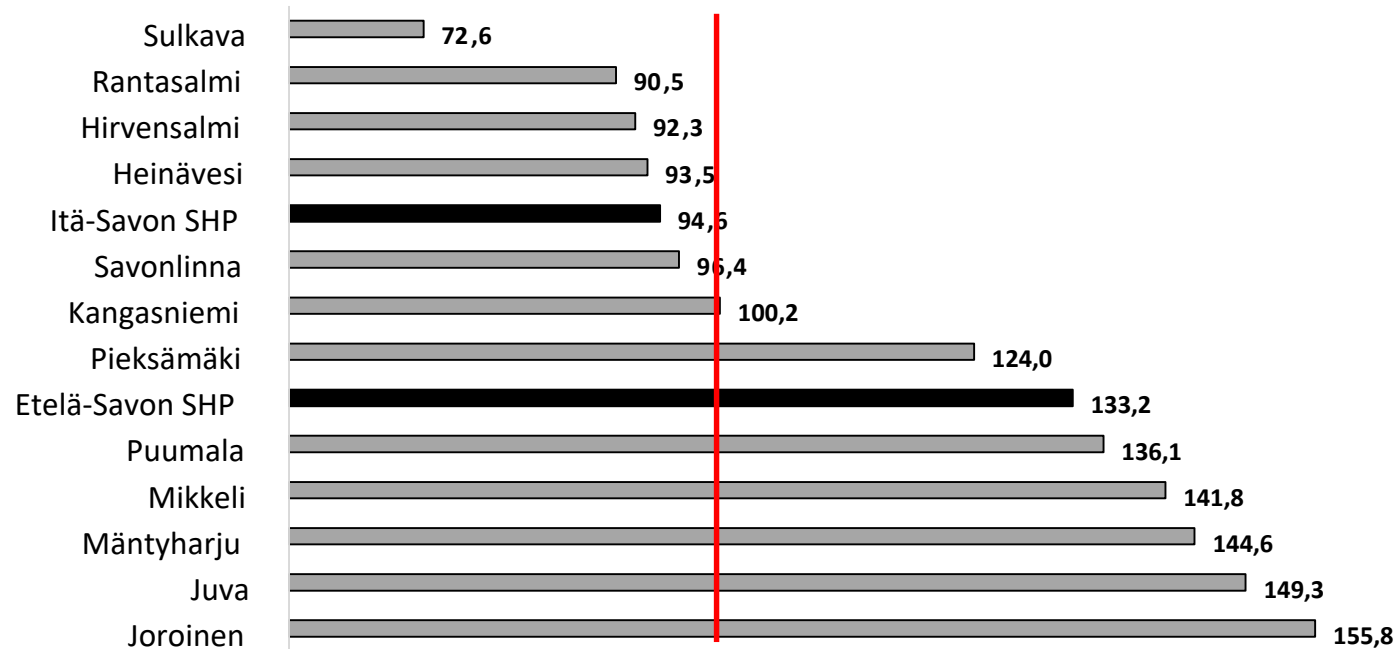

THL: N AIVOVERISUONITAUTI-INDEKSI KUNNITTAIN 2012-2014

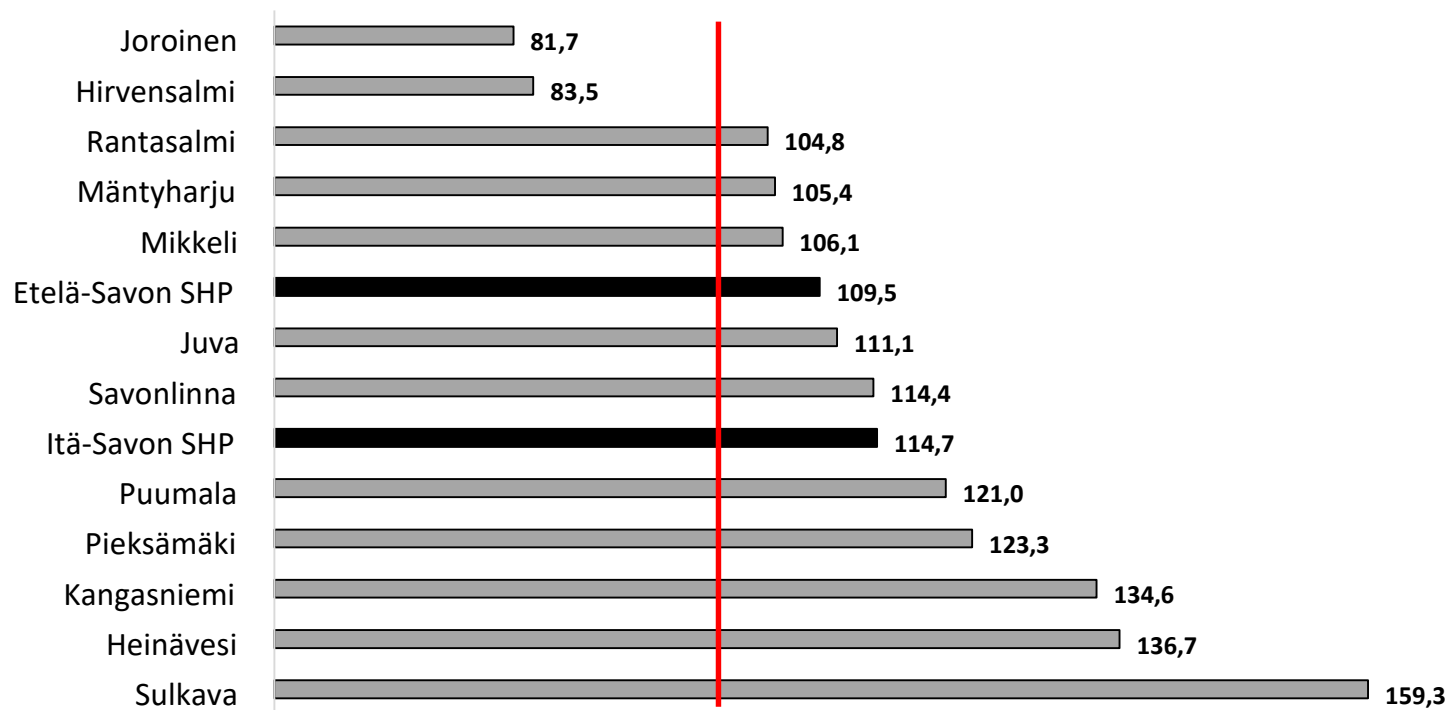
THL:N DEMENTIAINDEKSI VUOSIEN 2003-2005 JA 2012-2014 KESKIARVOIHIN PERUSTUVA MUUTOSPROSENTTI

- Alla on kuvattu kartassa ja taulukossa THL:n dementtiaindeksin kehitystä vuosien 2003-2005 ja 2012-2014 keskiarvoja vertaamalla.
- Dementtiaindeksin kehitys on ollut alueella hyvin negatiivista. Etelä-Savon shp:n indeksi kasvoi 38,4% ja Itä-Savon shp:n 30,9% suhteessa koko maan arvoon.
- Kangasniemi oli alueen ainoa kunta, jossa dementtia indeksi parani keskipitkällä aikavälillä (-6,5%).
- Mikkelin indeksi kasvoi eniten alueen kaupungeista (+52,5%). Savonlinnan indeksi kasvoi +28,5 prosenttia ja Pieksämäen +11%.
- Neljässä alueen kunnassa dementtia indeksi kasvoi yli 50%. Ylivoimaisesti heikointa kehitys oli Joroisissa, jossa indeksi kasvoi tarkastelujakson aikana jopa 126,6 prosenttia!

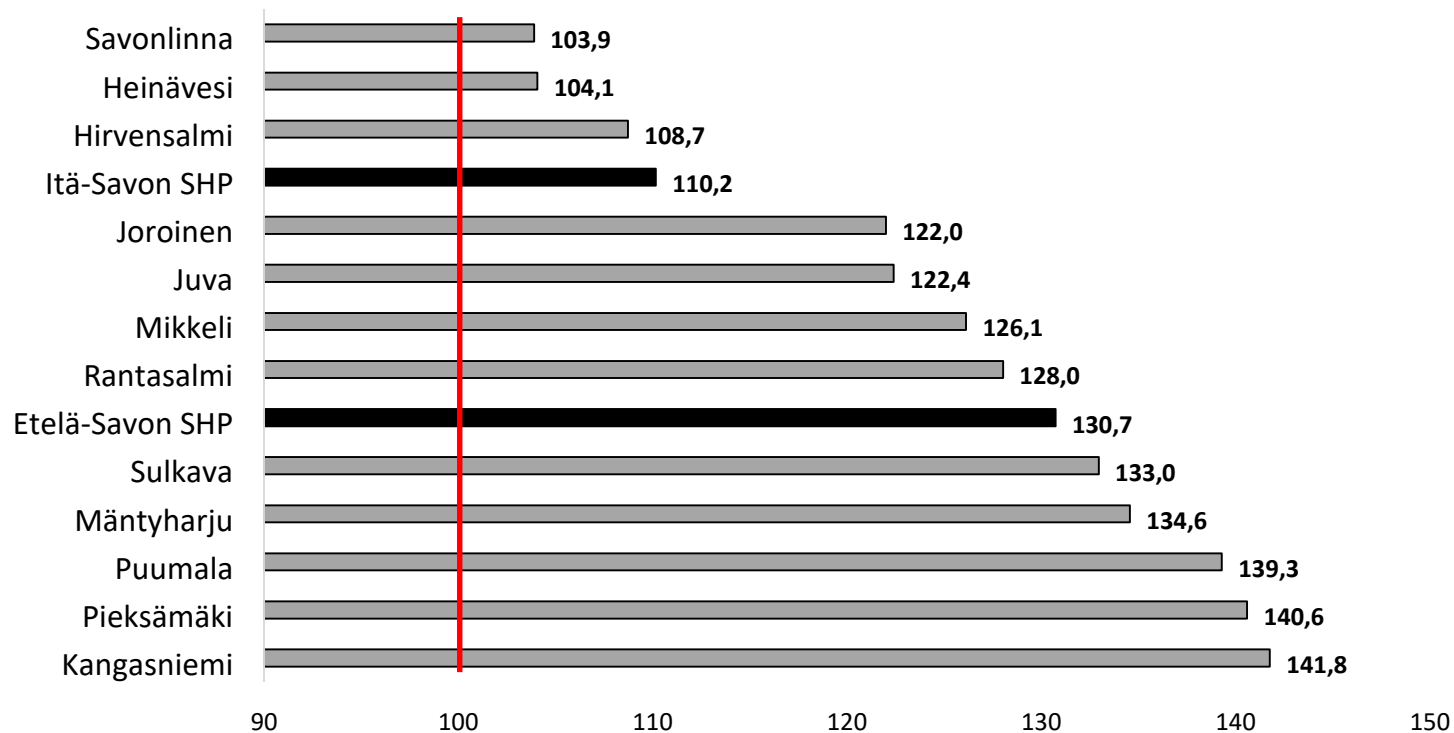
THL:N MIELENTERVEYSINDEKSI VUOSIEN 2012-2014 KESKIARVONA

- THL:n ikävakioitu mielenterveysindeksi kuvaa mielenterveyden ongelmien osuutta suhteessa koko maan arvoon (=100).
- Koko maan mediaanikunnan mielenterveysindeksi oli 108,1. Viidessä alueen kunnassa mielenterveysindeksi oli matalampi kuin mediaanikunnassa, ja kahdessa selvästi koko maan arvoa matalampi (Joroinen ja Hirvensalmi).
- Etelä-Savon SHP:n mielenterveysindeksi oli jonkin verran matalampi kuin Itä-Savon SHP:n. Molemmat ylittivät kuitenkin selvästi koko maan tason.
- Alueen kaupungeista matalin indeksi oli Mikkelissä, joka alitti myös mediaanikunnan arvon. Savonlinnan ja etenkin Pieksämäen indeksit olivat merkittävästi koko maan arvoja korkeammat.
- Kolmen kunnan mielenterveysindeksit olivat yli 130. Erityisesti Sulkavan mielenterveysindeksi oli hyvin korkea (noin 160).

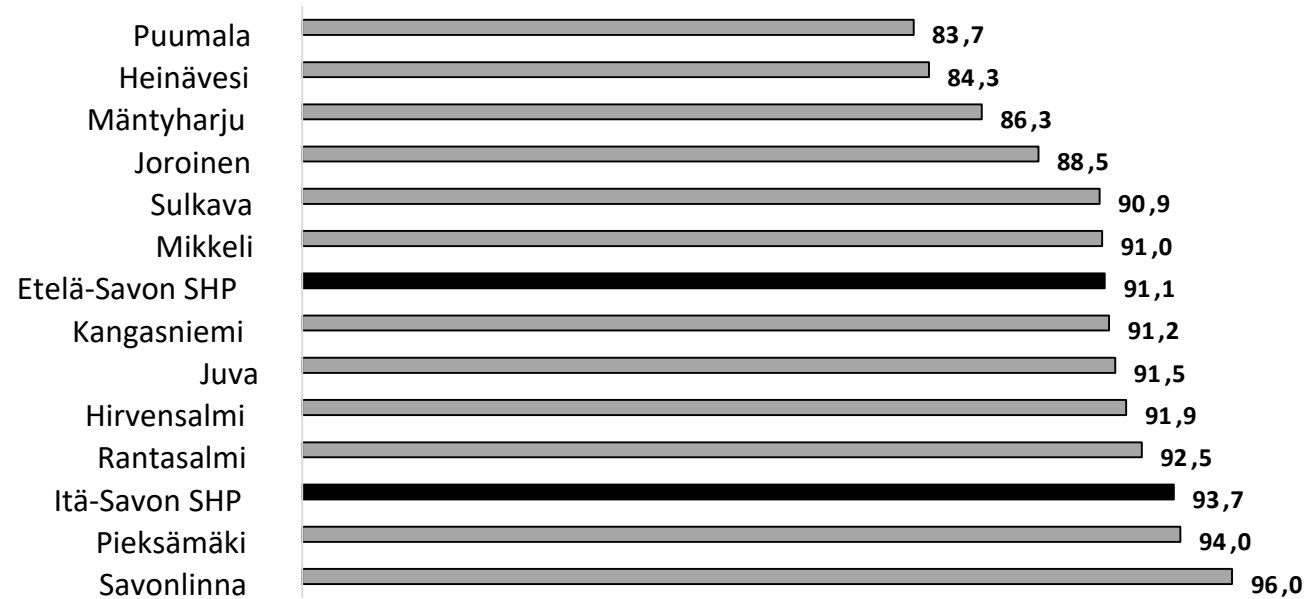
THL:N SEPELVALTIMOTAUTI-INDEKSI VUOSIEN 2012-2014 KESKIARVONA

- Indikaattori ilmaisee ikävakioituna sepelvaltimotauti tapahtumien osuutta suhteessa koko maan arvoon (=100).
- Yhdenkään alueen kunnan sepelvaltimoindeksi ei ollut alle koko maan arvon. Kahden kunnan (Savonlinnan ja Heinäveden) arvot alittivat kuitenkin koko maan mediaanikunnan arvon (107,4).
- Itä-Savon sairaanhoitopiirin arvo oli 110,2 ja Etelä-Savon shp:n arvo 130,7
- Erot olivat suuria myös alueen kaupunkien välillä. Savonlinnan arvo oli lähellä koko maan arvoa, kun taas Mikkelin indeksi oli jo 126,1. Pieksämäen sepelvaltimotauti-indeksi oli erittäin korkea, jopa 140,6.

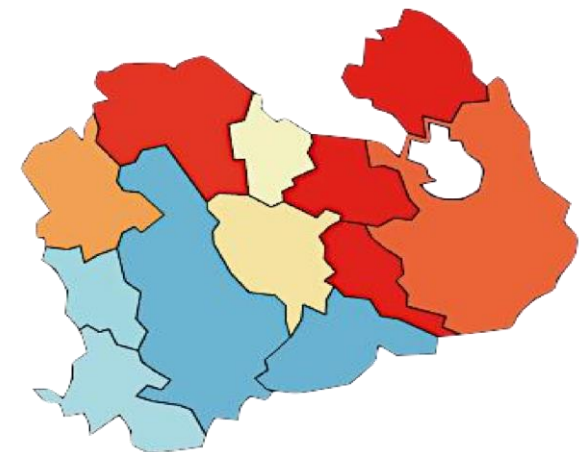
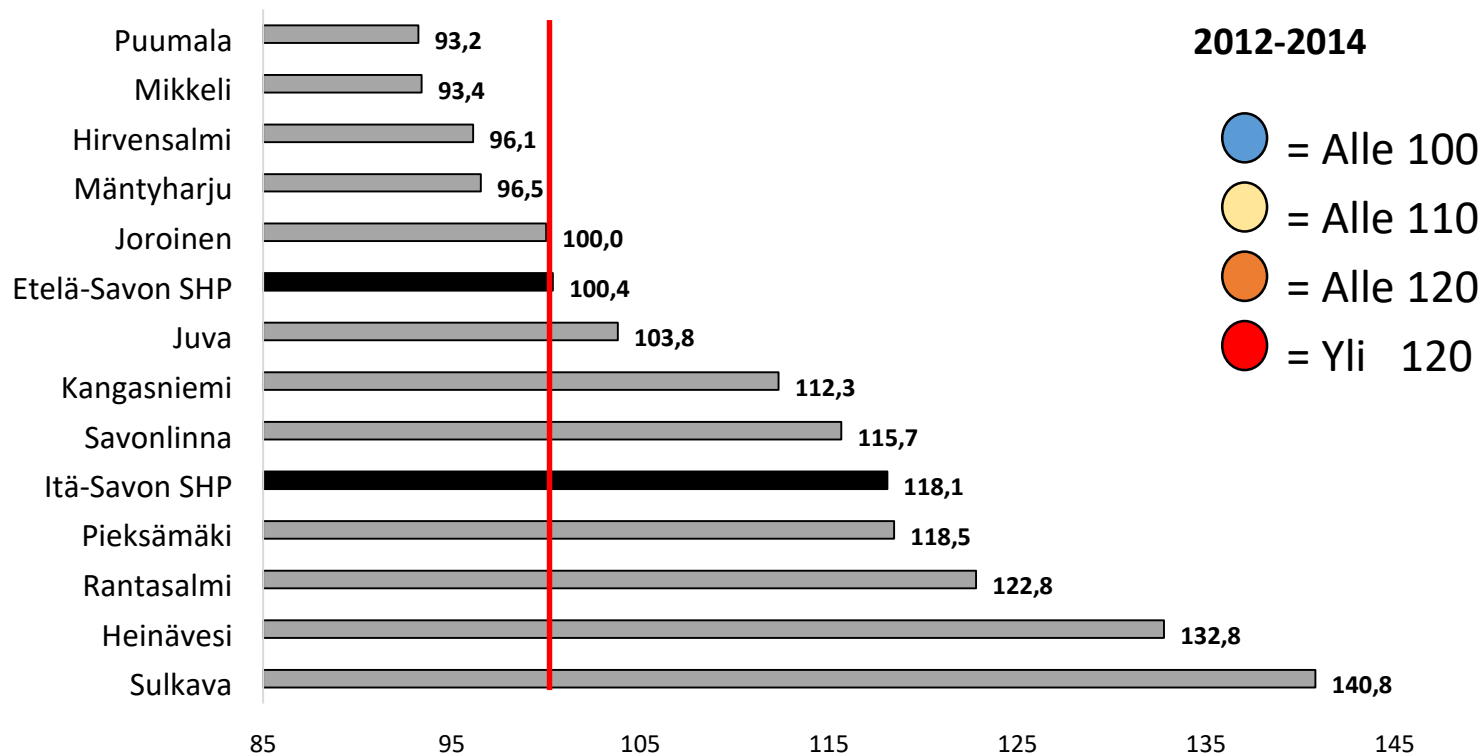
THL:N SYÖPÄINDEKSI VUOSIEN 2003-2005 JA 2012-2014 KESKIARVOIHIN PERUSTUVA MUUTOSPROSENTTI

- Kuviossa on kuvattu THL:n ikävakioitun syöpäindeksin kehitystä vuosien 2003-2005 ja 2012-2014 keskiarvoja käyttäen.

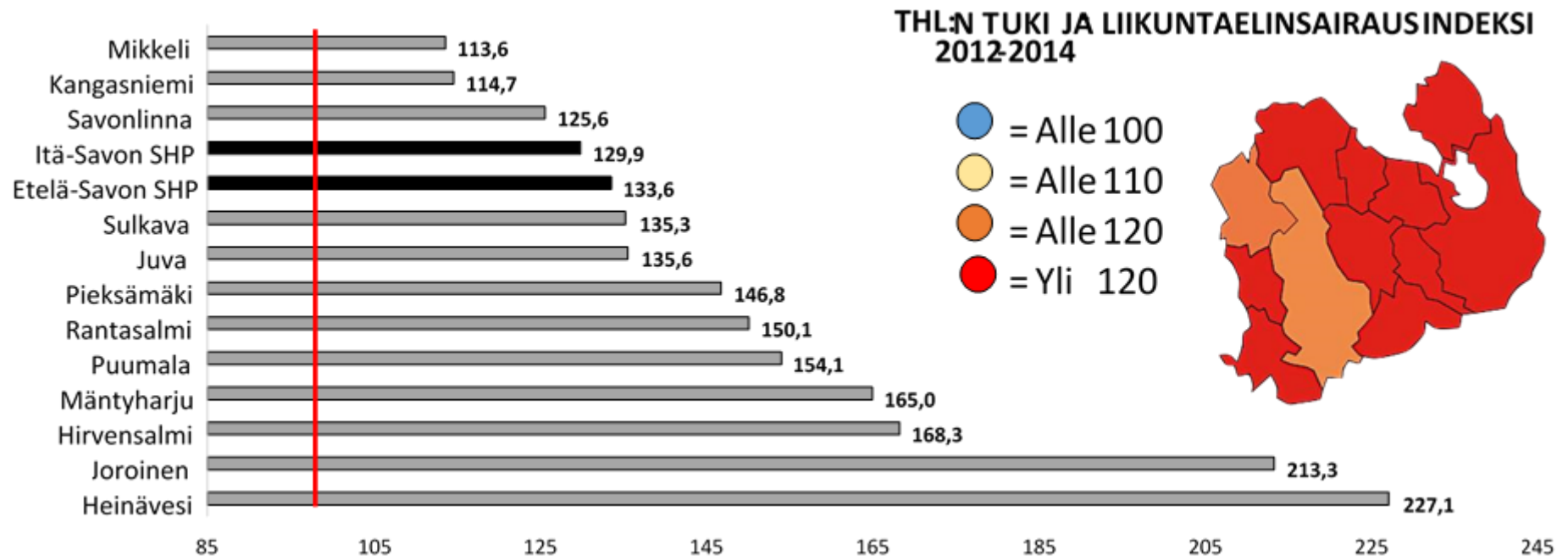
THL:N TAPATURMAINDEKSIVUOSIEN 2012-2014 KESKIARVONA

- Tapaturma indeksi kuvaa vuosien 2012-2014 ikävakioiduilla keskiarvoilla tapaturmien yleisyyttä alueella suhteessa koko maan arvoon (=100).
- Tapaturma indeksi oli neljässä Etelä-Savon kunnassa alle maan keskiarvon
- Etelä-Savon sairaanhoitopiirin tapaturmaindeksi oli vain hieman (0,4) korkeampi kuin koko maan arvo. Itä-Savon shp:n tapaturmaindeksi oli sen sijaan merkittävästi korkeampi
- Mikkelin tapaturmaindeksi oli alhaisin alueen kaupungeista ja toiseksi alhaisin maakunnan kaikista kunnista. Savonlinnan ja Pieksämäen arvot olivat merkittävästi heikommät kuin Mikkelin ja selvästi yli koko maan keskiarvon ja mediaanikunnan tason.
- Tapaturmaindeksi oli yli 130 kahdessa alueen kunnassa. Sulkavan indeksi oli heikoin (140,8)

THL:N TUKI- JA LIIKUNTAELINSAIRAUSINDEKSI VUOSIEN 2012-2014 KESKIARVONA

- THL:n ikävakiotu tuki ja liikuntaelinsairausindeksi kuvaa alueen TULE-sairauksien takia työkyvyttömyyseläkettä saavien osuutta 16 - 64vuotiaasta väestöstä suhteessa koko maan arvoon (=100).
- Etelä-Savon maakunnan kaikissa kunnissa TULE-sairausindeksi on merkittävästi koko maan arvoa korkeampi. Koko maan mediaanikunnan arvo on kuitenkin myös hyvin korkea (125): vain kaksi Etelä-Savon kuntaa pääsi alle koko maan mediaanikunnan
- Itä-Savon SHP:n indeksi on hieman matalampi kuin Etelä-Savon
- Alueen matalin indeksi oli Mikkeli. Alueen muiden kaupunkien Savonlinnan ja etenkin Pieksämäen indeksit ovat merkittävästi korkeammat.
- Joroisessa ja Heinävedellä indeksi ylitti arvon 200 eli TULE-sairauksien esiintyvyys on yli kaksinkertaista koko maahan nähden. Heinäveden arvo on kolmanneksi korkein koko maassa.

LASTENSUOJELUN KUSTANNUKSET

LASTENSUOJELUN SUAISHUOLLON KUSTANNUKSET (AVO- JA HO-SUOITUS)	VUOSI 2015	VUOSI 2016	VUOSI 2017
Perhehoidon kustannukset (netto)	912 422	921 142	1 262 187
Perhekoti- ja laitoshoidon kustannukset (netto)	1 459 028	1 459 394	2 182 464
Oman lastensuojeluyksiköiden, Paimionlinnan ja Kuutiin kustannukset (netto)	1 360 028	1 097 678	1 336 013

Lastensuojelu

ILMOITUKSET JA ASIAKKUUDET	VUOSI 2016	VUOSI 2017	VUOSI 2018
Lastensuojeluilmoitukset tai –hakemukset vuoden aikana	402	629	Sln 762
Lastensuojelun avohuollon asiakkuudet 31.12.	121	159	Sln 158
Sijoitetut lapset / nuoret 31.12.	101	113	Sln 114
Huostaanotetut lapset 31.12.	66	78	Sln 84

LASTENSUOJELUN TUNNUSLUKUJA

LASTENSUOJELUN KUSTANUKSET	VUOSI 2016	VUOSI 2017	VUOSI 2018
	4 855 827	5 909 231	6 543 832

Toimeentulotuki 2016 -2018

- Savonlinna

	2016	2017	2018
Perust. Kela	3 071 716	4 041 556	4 163 299 €
Täyd./ehk.	224 502	291 438	251 994 €
Kotitaloudet	1366	1788	1 812
	353	443	370

Täydentävän / ehkäisevän tt:n hakemuksia oli aikuissosiaalityössä vuonna 2018 yhteensä 1120.

VALMISTELUTYÖRYHMÄ

Hyvinvointisuunnitelman laadinnan kokonaisuuden koordinoinnista on vastannut hallintopäällikkö Seija Hytönen, Lapsiperheiden ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen osa-alueesta on vastannut varhaiskasvatuspäällikkö Anna-Liisa Sairanen, Aktiivinen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen, positiivinen työpaikkakehitys osasta on vastannut elinkeinojohtaja Janne Weander ja Ikääntyvän väestön aktiivinen ja turvallinen elinympäristö osasta Sosterin sosiaalipalvelujen tulosaluejohtaja Jorma Hongisto. Vapaa-aikapäällikkö Simo Rätty on vastannut liikuntapaikkasuunnitelman valmistelusta.

Lisäksi eri osa-alueiden valmisteluun ovat osallistuneet:

Lapsiperheiden ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen

Herranen Riitta, päiväkodinjohtaja Savonlinnan kaupunki
 Heikkinen Saila, Punkaharjun koulun rehtori, Savonlinnan kaupunki
 Huttunen Anna-Maija, osastonhoitaja, Sosterin Lasten ja nuorten yksikkö
 Huupponen Marika, johtava sosiaalityöntekijä, Sosteri
 Härkönen Reima, Taidelukion rehtori Savonlinnan kaupunki
 Härkönen Reima, Taidelukion rehtori, Savonlinnan kaupunki
 Luoma-aho Ilkka, Nätkin koulun rehtori, Savonlinnan kaupunki
 Lämsä Kiia, nuorisotyöntekijä, Savonlinnan kaupunki
 Mustasalo Inka, nuorisotyöntekijä Savonlinnan kaupunki
 Rätty Simo, vapaa-aikapäällikkö, Savonlinnan kaupunki
 Tanninen Marja-Liisa, päiväkodinjohtaja Savonlinnan kaupunki
 Tuominen Maija, lastentautien ylilääkäri, Sosterin Lasten ja nuorten yksikkö

Liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelman laatiminen osana hyvinvointisuunnitelma

Husso Kalle, Etelä-Savon liikunta ry

Lisäksi hyvinvointi- ja liikuntapaikkasuunnitelmia on valmisteluvaiheessa käsitelty kaupunginjohtajan johtoryhmässä ja kaupunginhallituksen iltakoulussa.